

308929 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 4. } చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ జూలై నెల 31 వ తేది మంగళవారము } No. 102
నంపుటము. ౪. } పింగళనామ సంవత్సర శ్రావణమాస శుద్ధ ద్వాదశి ౧౨. } సంచిక ౧౦౨

A Majic Cure for Scorpion Sting.
సర్వవృత్తిక విషసంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్క్) 588
దుఃఖముతో వచ్చువారు సంతోషముతో పోవుదురు.
గుణము లేదని రుజువు చేయువారలకు రూ 100 ఇనాం.

ఇది ప్రతి కటుంబమునం దుండే
వలసిన యావృత్తికము. ఆంధ్ర,
యూనాని, దేశీయ వైద్యులచే పాక
డ్రాగాంచబడియున్నది. ఎన్ని దినము
లుంచినను మందు గుణముమాడదు,
తేలునకు మాత్రమే కాక ఎలక,
కుక్క, పాము, జిట్టి మొదలగు
విషజంతువుల కాటులకు నుపయో
గించును. వెలపాకెట్ 1-కి 0.8-0
పోస్తేజి 0.8-0. 1 డబ్బా పాకెట్లు
వెల రూ 5-0-0. పోస్తేజి వేణు.

శ్రీమదాంధ్ర బహండ వురాణము
(పద్య కావ్యము.)

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణము
లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టింది? కులభేదము లేల
కలిగి? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమాత్రా? ఈ మొదలగు
విషయము లెన్నియో యిందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి.
గొప్పవారి గ్రంథమువై మంచి యభిప్రాయమునిచ్చియున్నది.
శ్రీమిగుల నులభము. 900 పుటలు ఆత్యుత్తమ ప్రతిమాత్ర
మున్నవి. వెల 5-0-0. కర్నూలు వేతే.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

శ్రీలి:— నులభము, మృదుచుధురము, భావగర్భితము
2000 పద్యములుకలవు. మంచికాగితములవై ఆచ్చు. కాలికో
లైండు ధర రు 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు వేరు.
(52) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ
తెలుగుపండితుడు, మునిసిపల్ హైస్కూలు, కడప.

తామర తైలము

డబ్బి 1-కి వెల 0-4-0 12-కి రూ 2-10-0

తామర తైలము.
వెల బ్యా 1-కి 0-4-0
మా తామర తైలము
ఒక్కడబ్బాను నాలుగు
అటొలకుకొనినాలువైదు
సారులు రాచిన యెడల
తామర నిర్మాలమగును
నయము కాని యెడల
మీ నాల్గు అటొలు తిరిగి
తీసికొని వచ్చును.

దీనిని రాచిన వర్తము నలు వెక్కదు. మంట యుండదు.
అమృతాంజనము డిపో, 6 తంబు శెట్టివీధి,
మదరాసు, లేక 109 ఫ్రేరిస్టో ఫోర్టు బొంబాయి

FOR SALE.

A second hand chaindrive Fiat (F.I.A.T.)
Motor Car 18 20 Horse power. Tenders are
invited till 10th August. If not sold mean-
while, it will be disposed off in auction on
11th and 12th, August at Bezwada.

APPLY TO.—
A. Kaleswararow
EXECUTOR & TRUSTEE
BEZWADA.

అనిలైన్ చాయలు - టర్క్ రేడ్ (బెర్లిన్)
బెన్ జో - ఫర్ ఫర్వ (బెర్లిన్)
కాంగోరెడ్ (బేయర్)
టిన్ను 1-కి టెన్సులు 8 గలది.
ఫర్ ఫర్వ 4 (B. N.) కీ సెవాచాయ
టిన్ను 1-కి అవుసులు 20 గలది.
వారుకు వైవిలాసము:—
సాలే మహమ్మద్ హాజీ, యిబ్రహీం కంపెనీ,
791 నెం 248, 249 ఎవల్ల నేడ్, మదరాసు.

అమృతాంజనము

ఒకసెకండుహాళిండు చెయిన్. డ్రైవ్. ఫియట్
మోటార్ బండి 18-20 హార్సు పవర్ గలది.
అచ్యుకమునకు గలదు. 10-8-1917-వ తేది
లోపట కావలసినవారు తెండర్లు పంపుకొన
వచ్చును. ఈలోపట అది అమ్ముడు కాకపోయి
నచో ఆగస్టు 11, 12 తేదీలయందు బెజవాడలో
ఏలాము వేయబడును. కావలసినవారు ఈ దిగువ
చిరునామా గల వారికి వ్రాసికొనవచ్చును.

ఏ. కాళేశ్వరరావు
ఎక్సిక్యూటరు అండు ట్రస్టీ, బెజవాడ.

కారదాంబ:— ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను నాటకము.
సంఘదురాచారసంస్కరణమునకు మార్గ మిందు జూపబడినది.
అందరు జనివితీరకలయును. వెల 0-4-0 పోస్తేజి వేణు.
ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము, 7 తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

దంత చూర్ణము

డబ్బి 1-కి వెల రూ 0-2-0 12-కి రూ 1-2-0.
ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లుతోముటవలన చిగుళ్లు గట్టిక
డును. చిగుళ్ళనుండి రక్తము ప్రవించకుండును. నోటద్వందంధము
లేక యుండును. పండ్లుముట్టెములవలె తెల్లగానుండును. సర్వ
సామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది.
అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు.

ఆత్మజ్ఞానా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.
దయ్యము: సద్భావమున గురించిన కాశ్మీయచర్మ
గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ.
చిన్నవైజు చక్కని గ్రంథము. వెల రు. 0-8-0
మేనేజరు, ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము
పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు

చిన్న పురుగులు

పెద్ద పెద్ద బట్టతలను జేయును.
చుండు, బోడి యగుట, వెండ్రుకలూడుట,
పుర్రపై జల, అన్నియు చుండుపురుగుల వలన
గలుగును.

Don't Let 'em Dig
పాతకులారా! ఈ పురుగువలె రేయిం బవళ్లు
విధి విరామములేక మీరు పనిచేసినచో
మీ మీ గృహములలోని నేల కొట్టెల్ల
బంగారుతో నింపబడియుండును.
తీరికలేక పనిచేయుచుండు ఈ చుండు
పుండునకు, అతివ్యాప్తికయి పేరొందిన
శేనేటీగ సహకారిగ నుండదగిన బంటు.
చుండు ఆరంభమయిన వెంటనే నిరో
ధక నిగ్గుంధద్రవ్యముల నుపయోగింపక
ఉపేక్షించిన ఆచిరకాలముననే బట్టతల
వారిలో సహధ్యాయి గావలసినదైపును.
కావున నిట్టి పరమశ్రేష్ఠువును

కామినియా నూనె

సహాయమున సంహరింపుడు. చుండును బోగొట్టును.
వెండ్రుకలను రాలనివ్వదు. పుర్రచుండును బోగొట్టును.
తలకట్టుకు మరిచుకొను గుండ్లద్రవ్యము.
ఈ రీతిని నకలు నూనెలను తయారుచేయువారి మోస
మున పడకుడు.
వెల బుడ్డి 1-కి రు. 1-0-0 ని. పి. రు. 0-4-0
8-కి రు. 2-10-0 ని. పి. రు. 0-7-0
ఉచితము.

ఈ సుగుణముల రుజువుపరచుటకయి, ఆర్థశాచీటి
పంపుకొనవారికెల్ల ఒకసారి వాడుకొనుటకు సరిపోవునంత
నూనె గల సీసా ఉచితముగా బంపబడును.
సోలు ఏజెంట్లు:—
ఆంగ్లొయిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,
నెం 155, జుమ్మాచుసీదు వీధి, బొంబాయి.
మద్రాసుయేజంతు:— మెహతాపురపాత్రంమూర్తి,
29, చై నాబజారుకోడ్, మదరాసు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము
చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.
తలనొప్పుల మాన్పును.

పార్శ్వపు నొప్పుల కార
దోనిను. వాయువు
పోట్ల పోగొట్టును.
నువాసనగలిగి యుండును.
ప్రతియుంట నుండదనినది.
నకలు మందులను చూచి మోసపోకుడు!
పంచభాషగల చీటినిచూచి కొనుడు!!
దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.
అమృతాంజనముడిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాసు.

సంఘ సంస్కరణము.

స్వ రాజ్యము.

ప్రస్తుతము మనదేశమును జరుగుచున్న స్వరాజ్యం దోశమును నిరసించుచు ఆంగ్లో ఇండియన్ ప్రతికూలము, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కాకితము మనదేశములు ముందు సంఘసంస్కరణములను నిరసించుచు సామంతత్వమును నెలకొల్పి అటుపిమ్మట స్వరాజ్యము కొరకై ప్రయత్నము చేయుచున్నందున గాని అంతకు పూర్వమీ ప్రయత్నములు బహుశా దాని నునకు సలహానిచ్చుచున్నవి. ఇది ఎంతవఱకు యుక్తము క్తమో, ఎంతవఱకు చరిత్రకలన నీరూపము రూపింపబడుచున్నో మనము చర్చించవలయును.

చరిత్రాంశము నుండియు వ్యాఖ్యమునకు వచ్చి, కేవల యుక్తనాధారపరమమైనది ఇచ్చటచర్చించబడును. ఈవిషయమునుగూర్చి ప్రాయశఃపూర్వము సంఘసంస్కరణ మనదేశమున ముఖ్యము పరిమళించినదియున్నది. ప్రతిమనుజునకును ఆయన జానునా బడియుండు రాజ్యాంగమునకును సంబంధమును నిష్ఠాయించు నిబంధనలు రాజకీయనిబంధన లెట్లగుచున్నవో, మన జానకు ఈశ్వరమనకు గల సంబంధమును నిర్ణయించునిబంధనలు మతనిబంధన లెట్లగుచున్నవో, అట్లే మనుజునకు సంఘమునకును గల సంబంధములను నిర్ణయించు నిబంధనలు సాంఘిక నిబంధనలగుచున్నవి. ప్రతిమనుజునకు తనయందలిమిడియున్న మనస్వల్పత్వమును మూలముండి ఏర్పడుచు అంతగాయముల వలన నని కోర్కె పలకడక సర్వ తోముఖముగ అభివృద్ధి మొందుచుకొనుటకు జన్మతః అధికారముకల వాడై యున్నాడు. ఈ అభివృద్ధికి అంగమునకులగ చేయు అంతరాయములను తొలగించుటయే సంస్కరణమని మనము వాడుచున్నాము. ఈ సంస్కరణములకు మనజాతివీతియు యొక్క యైనచెప్పబడిన మూడువిభాగములయందును ప్రపంచ స్పృహ మొదలు ప్రశ్నయాంతమువరకును ఆకళ్యంతయుండియుండును. తేలిపో మరుజాలందరు సకరిరస్వర్గునుమును భూలోకమునందే యనుభవించుచు అభివృద్ధి కెదమియక నే యుండును. కావున ఇతర సంఘములతో పోల్చిచూచు కొంత ఎక్కువ అభివృద్ధిని కనవలెనుచున్న ఆ సంఘమునందు కూడ నెన్నియో మార్పులు చెందవలసివచ్చును అందును, ఈ చర్చ కంతకును ఫలమేమి తేలుచున్నదనగా మనకు సలహా నిచ్చువారి యుపదేశమును మనము మన్నించి వారు చెప్పుచున్నట్లు చేసి నచో ప్రశ్నయాంతమువరకును మనకు స్వరాజ్యప్రాప్తి కధికారము కలగనే కల్గును. స్వరాజ్యము ననుభవించుచున్న దేశములందలి జనుల సాంఘిక నిబంధనలయందు సంస్కరణ మనవసరములేదనునంత సాహసపుమాటలు మన యుపదేశములు చెప్పుదురా? "సాంఘిక జీవనమందు పరమస్వాతంత్ర్యము కాదు మేము స్వరాజ్యప్రాప్తికి ముందు మనకు లభించవలసినదని చెప్పినది. మన సంఘమును పట్టి పట్టిచేయుచున్న దురాచారములన్నియో యున్నవి; వాని రూపుమాపినగాని మనము రాజకీయ స్వాతంత్ర్యసంపాదన కర్తులము కామని మాత్రమే మేము చెప్పవలసియున్నది. మన యుపదేశములందు లేదా. అట్లేనచో ఆ దురాచారము లేవో వానిని కొన్నిటిని సేర్పొని వానిని స్వరాజ్యప్రాప్తికి గల సంబంధమును విచారించుము.

మనసంఘసంస్కరణుల ఎన్నియో సంవత్సరములనుండి విలంబితాద్యాహములు, సజస్వలానంతర వివాహములు, వర్ణభేదమును సడలించుట, వరశుల్కములు, కన్యాశుల్కములు, నిమ్మజాతుధర్మము, విదేశీగమనము, మొదలగు సంస్కరణములను గూర్చి యాంధోళనము జరుపుచున్నారు. ఈ సంస్కరణములేవియు పూర్ణమైన కార్యసాధనలము నొందలేదని చెప్పిన సత్యమునకు మారుముకాదు. అట్లు పొందకుండుటకు గల యంతరాయములను మనము విమర్శించి వాని నివారణను గూర్చి చర్చించుట మనకు ముఖ్యవిధియై యున్నది. మొదట విలంబితాద్యాహములు సజస్వలానంతర వివాహములను గూర్చి చర్చించుము. ఈ సంస్కరణమును గూర్చి రమారము 40 సంవత్సరములనుండి యాంధోళనమున మన యాంధ్రదేశమున జరుగుచున్నది. ఈ సంస్కరణమందు ఎక్కువ అభిమానము కలవాడైనను ఈ యుద్ధమును జరిగినదనియు ప్రస్తుతము మనకున్న సాధనసంపత్తులతోనే మన మింకా శక్తియును సంఘమునుండి తొలగింపగలవనియు చెప్పినది నానమ్మకము. అట్టిచో ఈ సంస్కరణమున కంతరాయములేవో వానిని తొలగించుమాగములేవో మనము నిర్ణయించవలయును. విలంబితపుల యందు జాతిగతిని సంఘమంతయు విలంబితాద్యాహముల నంగీకరించి ఒక్కమృదంగి ఈ సంస్కరణమును నిర్వహించెదదను మాట జెప్తుంటు. ఎవరి కీ సంస్కరణ మెక్కువ యావశ్యకమో

వారే ఇందు ఎక్కువజోక్యము కల్గ చేసి కొన వలయును. వారలెవరగా విలంబితులే. ప్రస్తుతము మనమున్న స్థితిలో వారు నిరాధారులుగా నున్నారు. విద్యాగంధము వారికిలేదు. స్వతంత్రజీవనశక్తియు నున్నది. భైర్యసాహసములూ అసలేలేవు. కావున వారున్న దుస్థితియే వారలకు శాశ్వతముగా దైవముచే విధింపబడినదని నమ్ముచు అభివృద్ధి నొందుటకు ప్రయత్నము చేయలేకున్నారు. ఇట్లుగాక వీరలకే విద్యావాసన యట్టి స్వతంత్రజీవనశక్తి గల్గినచో భైర్యసాహసములు వీరి వెనువెంటనే వచ్చి వాగుల కభివృద్ధి మార్గములను వారలే వెదకుకొనుదురు. ఈ సాధనములు వీరల కభ్యుపయోగమునైత్రీలకు ఉన్నతపాతకాల లుండవలెను. త్రీలకు ప్రత్యేకముగా తగిన వైద్య మందును ఉపాధ్యాయ త్రమునందును వారలను తరిమితు చేయగల కళాశాలలుండవలె; మనదేశముయొక్క ప్రత్యేక స్థితిగతులనుబట్టి అచట వారలకు విద్య గలవలె, అప్పుడు విలంబితులు ప్రస్తుతమున్న యధోగ తినివది ఈ పాతకాలలకే అక్కడ విద్య నభ్యసించి స్వతంత్ర జీవనమును సంపాదించుకొన శక్తిగలవారగుదురు. అట్టివారలకు వివాహాన్ని కల్గినచో ఆది సిద్ధింపబడుక కష్టమైనవని కాదు. ప్రస్తుతము మనకున్న రాజకీయ నిబంధనలతో మనదేశ మందున్న విలంబితుల నందరిని బీడుచేయగల ఉన్నతపాతకాలలను కళాశాలలను స్థాపించుట కెంతకాలము పట్టునో ఒక నిమిషకాల మాలోచింపుము. నిన్నుగాక మొన్నటిదినము మన దేశజేమనునచో అంగ్లోయులు కొందరు హిందూదేశమంత్రిని త్రొవ్వించివచ్చి నిగూర్చి ఎక్కువసామ్యు వెచ్చించమని కోరగా వారందులకు తృప్తికరమగు జవాబునీయరై. 150 సంవత్సరముల కాలము అంగ్లేయపరిపాలనక్రింద నున్న మన యాంధ్రదేశమున త్రీలకు ప్రత్యేకమువలెను పాతకాలలన్నియున్నవో అలోచింపుము. అట్టిపాతకాలలు ఒకటిరెండున్నను అన్నటి విద్యావిధానము మనదేశ స్థితిగతులకును మనదేశముల ధారావాహిత పరిజ్ఞానమునకును ప్రత్యేక విరుద్ధముగా నున్నది. ఇట్టి విషయదశకంతకును కారణముమనదేశ పరిపాలనయందు మనకు చాలినంత సంబంధము లేకుండుటయే. ప్రస్తుతమునలె గాక బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు లోబడి మన దేశమందలి పక్షులు మనము విధించుకొని వానిని ఖర్చు పెట్టుకొను యధికారము మనదేశములకే యుండినచో త్రీవిద్య ఇట్టి దుస్థితి యందుండునా? చిరకాలము క్రిందటనే విలంబితాద్యాహ సమస్య దేశాభివృద్ధి కరిష్టము కల్గుకుండునట్లు పరిష్కరింపబడి యుండును. ఇట్లే రజస్వలానంతర వివాహ విషయమును గూడ చర్చించవచ్చును.

వరశుల్కములను గూర్చి కొంచెము విచారించుము. వరశుల్కమును పుచ్చుకొను వారలలో కేవలధనతృప్తిచేత కట్టుమును పుచ్చుకొనువారు కొందరున్నను గత్యంతరము లేక వరశుల్కమును పుచ్చుకొనువారి సంఖ్య ఎక్కువగా నున్నదని చెప్పట సాహసము కాదు. మన విద్యలు మిగుల ధనవ్యయముతో కూడినవై యున్నవి. దేశమందు దగ్గదేశత తాండవ మాడుచున్నది. దరిద్రునకు సంతాన మెక్కువ యున్న ధన విహీనునకు తెలివిఎక్కువ. లోపల తెలివియున్నది. చదువుకొన వలయునను వాంఛయున్నది. అది లభించుటెట్లు. అట్టిచో తన విద్యాభివృద్ధి చేసుకొనుటకు వేరుమాగము గానక, తన వివాహమునే తనకు ద్రవ్యాధ్వనహేతువుగా చేసి కొనుచు న్నాడు. వివాహములమున ధనము సంపాదించుకొన దను నీతిని పాటించుచుందరా? తన కుటుంబమునకును, తన దేశమునకును సాఖ్యమునకును కీర్తిని హేతుభూతమగు విద్యాభివృద్ధిని పాటించమందురా? మొదటిదానికన్న రెండవదే ఎక్కువ కోరతగినదని వృద్ధికాములగు మన బాలరును వారల జేమము కోరువారును నిర్ణయించుకొనినచో అట్టిపని గర్హమని మనము చెప్పగలము? ఈ కళంకమును మన సంఘము నుండి మనము తొలగించుకొనవలయునన్న మనదేశమందు విద్య సులభసాధ్యము చేయవలెను. ప్రస్తుతము మనవారలందరును గత్యంతరములేక అభ్యసించుచున్న సాధనత విద్యావిధానముతో పాటు ఇప్పటికన్న ఎన్నియో మారులు ఎక్కువగా సాంకేతిక విద్యాలయములను సర్వకళాశాలలను ఏర్పడవలెను. అవి యన్నియు ఏర్పడు టెట్లు? మొదట చెప్పిన విధముగానే మన పన్నులు మనము విధించుకొని వానిని ఖర్చు పెట్టుకొను యధికారము మనయందే యున్న నే గాని ఈ వరశుల్కములను మన దేశమందు రూపుమాపుట కెవరికి సాధ్యపడదు.

నిమ్మజాతుధర్మమును గూర్చి కొంచెము విచారించుము: మాటలు, మాదిగలు, కోయలు, ఏనాడులు, ఎలుకలవాండ్లు మొదలగు జాతులవారు నిమ్మజాతులుగా మన దేశమందు పరిగణించుచున్నారు. కోయలు, ఏనాడులు, ఎలుకల

వాండ్లు మొదలగు జాతులవారిని మన పాలకులు అపరాధ జాతులలో చేరినవారినిగా కాసింది గారలను నిర్బంధముగా ప్రత్యేక ప్రదేశములందుంచి వారలందు గాఢముగా బుద్ధికుశలతను కూడ దేశోపయోగము కానుండునట్లు చేయుచున్నారు. ఈ నిమ్మజాతులవార లందరు దేవభూటన మెక్కువగా కలవారలు. వారి శరీర దౌర్భాగ్యములను రాజ్యాంగమున కెన్నియో లాభములు కల్గవచ్చును. అట్లువారల సుపయోగించుకొనినచో వారలు ప్రస్తుత మున్న సానదశనుండి వైకి రాగలరు. రాజ్యాంగమున మనకు జోక్యమున్నచో వీరల శక్తి సామర్థ్యములను మనము ఊహక పోనిత్రుమా? అవి యన్నియు దేశాభివృద్ధికి తోడ్పడి తమూలమున వారలకు కూడ లాభము చేకూరియుండును. కావున నిమ్మజాతుధర్మ సమస్య కూడ స్వరాజ్యమునై సాధారణమై యున్నది.

మన దేశమును స్వదేశ రాజులు పాలించు చున్నప్పుడు మన దేశమునుండి పరదేశములకు వర్తకము కొరకును రాయబారులుగను అన్ని వర్ణముల వారును వెళ్లుచుండిరి. మన దేశపు కోస్తావర్తకము స్వదేశముల చేతులను పడి ఎప్పుడు జారి పోయెనో మన దేశపు రాయబారులు పరదేశములకు వెళ్లెడు యావశ్యకత యెప్పుడు తప్పెనో అప్పుడే విదేశీగమనము మనకు గర్హమైనది. తిరిగి ఆ సానకాశములు వచ్చుచున్న కొలది దేశము లందరికి విదేశ గమనము అంగీకృతమే అగుచున్నది.

అవసరమును బట్టి సంస్కరణములు వచ్చుచుండును. సంస్కరణములను నడిపించు శక్తి మన చేతిలో నుండినగాని సంస్కరణలు సర్వజనాంగీకృత మగునట్లు చేయుటకు సావకాశ ముండదు. ఇందుకు మన దేశచరిత్రనుండి ఎన్నియో ఉదాహరణలు లీయవచ్చును. భీముడు, అనార్యజాతి త్రీయగు హిడింబిని పాండవులు ప్రవేశించునట్లు కరుణిత్ర మహాయుద్ధమున కల్గెడి లాభముకొరకై పెండ్లియాడెను. అక్కరనకు రాజపుత్రసంస్థానాధీశ్వరులు తమ కూతుల నిచ్చి పెండ్లి చేసిరి. అనేకమంది బెలూచీ దేశస్థులను శ్రీ శంకరాచార్యుల వారు ఏకకాలమున క్షత్రియుల చేసిరిని శ్రీ వివేకానంద స్వాములవారు చెప్పియున్నారు. మన దేశమునకు పరదేశముల నుండి చరిత్రకాలము మొదటినుండి వచ్చిన హనులు, జాట్లు, వహానీ తెగవారు, కుమౌ తెగవారు, బాక్ష్మీయులు, పార్థియులు, యవనులు మొదలగు వారలను మన దేశముందున్న చాతుర్వర్ణములలో మనవార లిమ్మకొనలేదా. మన శ్రీవిష్ణు పునకు బీలినాంచారిని కట్టి పెట్టి హిందూమహమ్మదీయ మతములకు మన పూర్వులు వియ్యరందించలేదు. ఇప్పటికని, భృంగేరీ స్వాముల వారికి ఎందరు మహమ్మదీయశిష్యులు కలరు? నిన్నుగాక మొన్ననే కదా. టిప్పుసుల్తానును, హైదరును అప్పటికాలపు శృంగేరీ శ్రీ శంకరాచార్య స్వాముల వారిపై ఆపారమగు శ్రద్ధభక్తులు కల్గియుండిరిని శృంగేరీ మతమందున్న పత్రికలను బట్టి మెనూరు సంస్థానపు కాసనపరిశోధకులు నినే గించినది. మనలను నియమించు నధికారము సంపూర్ణముగా పరాధీనమై యుండుటచే ఆనియామకుల అవసరములను బట్టి మనము నడవవలసినవారముగా నున్నాము గాని మనయంతట మనకు అవసరములు కల్గెడి స్థితిలో మనములేము. ఇది యంతయు మన రాజ్యాంగమందు మన కంతగా జోక్యములేక పోవుటచేత తటస్థించినది.

ఇందు వలననే మొట్టమొదట సంఘసంస్కరణములు జరిగినగాని రాజ్యాంగ సంస్కరణలకొరకు ప్రయత్నించ కూడదని ఉపన్యాసము లిచ్చిన వారందరు ఆవాదము వదలుకొనవలసిన వారైరి. ఇందువలననే దేశభాంధర పాలు మహాశయము రాజకీయ సంస్కరణము జరిగినవెంటనే ఆర్థికసంస్కరణము, సంఘసంస్కరణము చేకూరునని యుద్ధోపించి తన శక్తియుక్తుల నన్నిటిని రాజకీయ సంస్కరణము కొరకు ధారపోయ ప్రారంభించినది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకిత పత్రికాధిపతులు రాజకీయ సంస్కరణమునకై ప్రయత్నించుట సంఘసంస్కరణము కొరకై ప్రయత్నించుట కన్న తేలికైన పనిగాన రాజకీయ సంస్కరణలను తమప్రతిపక్షులవలంబించిరిని తమప్రతికారాజమున ప్రకటించి యున్నారు. తమ చెరిగిన రాజకీయ సంస్కరణాంధోళనయలకన యగు నేమోగాని ఇప్పటి స్వరాజ్యవాదుల యాంధోళనమాత్రము అట్టినులభమైనది కాదు. అందుకు తారాణము ప్రస్తుతము మనముగడపుచున్న దినములే నని వారికి జ్ఞప్తికైచ్చుచున్నాము.

కావున సాంఘికస్వాతంత్ర్యము రానిది రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమునకై ప్రయత్నించకూడదను వాదము శుద్ధపెట్టి వాదము. ఈ వాదమును సుమారు 20 సంవత్సరముల క్రిందట మనదేశములో కొందరు జరుపుచుండిరి. అందేమియు పనలేదని నిరాకరించ బడినది. ఆవాదమును పునరుద్ధారణ చేసినవారు దానిని యుక్తియుక్తముగా ఎన్నటికిని సాధించలేదని చెప్పట సాహసముకాదు.

సూరి వెంకటనరసింహశాస్త్రి

స్వదేశోద్యమము.

—:—:—:—

హిందూ దేశపు ప్రాచీన నాగరకత.
(పెద్దిభట్ల లక్ష్మీనరసింహంగారు, తెనాలి)

ఆ సేతు హిమాచల పర్వతమునకు భరతఖండ మనేక యుగములనుండియు నన్నవస్త్రములకు లోపములేని భూమి యని ప్రపంచముం దెల్లెడల ప్రఖ్యాతిగాంచినది. ఇప్పటికిని హిందువులును మహమ్మదీయులును అన్నదానము, వస్త్రదానము అనునవియే ముఖ్యదానములుగ పరిగణించుచున్నారు. సస్య శ్యామలముగ భంతభూమియందు దెల్లపప్పుడును ఆహార పదార్థములను, వస్త్రములను తయారు చేయుటకు వలయు పదార్థములను, పుష్కలముగను సులభముగను లభించుచున్న దనుట యందరికిని తెలిసిన విషయమే. ప్రస్తుత కాలమందు సైతము మన మాహారపదార్థములను విదేశములనుండి తెచ్చుకొనుచుండు నవసరము లేకున్నారము. ఇంతియకాదు; కొన్ని ఆహారపదార్థముల నిష్పాదకము, ప్రాప్త్య మొదలగు వైరోపాదేశములకు మన దేశము నుండి యెగుమతి చేయుచున్నాడు. భరతఖండములో నున్న 81 కోట్ల జనులలో సుమారు 28 కోట్ల జనులు వ్యవసాయము వలననే జీవించుచున్నారు. ఈ వ్యవసాయకులు ఆహారపదార్థములనే పండించుట గాక ప్రత్తిని గూడ విశేషముగ పండించుచుండుట చిరకాలాచారమై యున్నది.

ఇప్పటికి రమారమి 80 సంవత్సరముల క్రిందటి వరకును మన దేశములో ప్రతి గ్రామమందును ప్రతి యింటియందును ప్రత్తిరాటములు, నూలు రాటములు అను రెండు విధములగు రాటములుండుట నాచిన్నతనములోనే నెఱుగుదును. ప్రత్తిని ప్రత్తి రాటమునం దిడి త్రిప్పుటచేత ప్రత్తిలోనుండి విత్తనములువేరై స్వచ్ఛమగు దూది బయలుపడెదలను. అట్టి దూదిని చిన్న చిన్న యేటలుగాచేసి వానిని నూలు రాటమున నునిచి త్రిప్పుచు నూలును వడకెదరు. ఇట్లు ప్రత్తినుండి దూదియు, దూదినుండి నూలును సులభముగ తయారగుచుండెడిది. ఇట్లు దూదిని నూలును తయారుచేయు రెండు విధముల రాటముల యొక్క వెల ఘనము రెండు, లేక, మూడు గుణపాయల కంటె నెక్కువ కానెదరు. ఇట్టి రాటముల దయారుచేయుటయు నతిసులభము. ఇట్టి రాటములతోఁగ్రతి బ్రాహ్మణతరు నిండియుండును స్త్రీలు నూలునువడకుచుండిరి. వస్త్రముల నేతయందు తరతరములనుండి నిపుణత్వము సంపాదించిన పద్మసాలెలును, బాండ్రలును ఆచూలును తీసికొని వస్త్రములు నేయుచుండిరి. అందువలన మన భరతఖండములలో మిగుల నాజూతు కలిగినట్టియు, మిక్కిలి సాగవైసట్టియు, విశేష కాలము మనునట్టియు వివిధములగు తెల్లని వస్త్రములు, రంగువస్త్రములు మున్నగువి విరివిగ తయారై హిందూదేశములోని జనులకు సరిపోవునంతవరకేగాక నితరదేశములకుగూడ విశేషముగ నెగుమతి యగుచుండెను. 1800 సంవత్సరప్రాంతమున నిండియాలో సుమారు 60 లక్షల నేతగాండ్రుండినట్లును సుమారు మూడుకోట్ల రాటము లుండినట్లును తెలియుచున్నది. పంచములలో మాలవాండు కొందరును, ముస్లాములు (తురకలు) కొందరును గూడ వస్త్రముల నేతయందు చిరకాలమునుండి ప్రవీణతను సంపాదించిరి. ప్రతియింటను స్త్రీలు నూలువడకుట స్త్రీలయొక్క విధియైనట్లు చాణక్యని “అర్థశాస్త్రము”వలనఁ దెలియుచున్నది.

ఇప్పుడు ప్రత్తిరాటములును, నూలురాటములును అదృశ్యమైనవి. స్త్రీలు నూలును వడకుటమాని యిండ్లమందు సోమరితనము అనుదేశము గాఢముగఁ బూజించుచు నెల్లప్పుడు నిద్రావేశపరవశులై యున్నారు. ఇప్పుడు నాగరికాగ్రేసరులకొను విద్యాధికుల యిండ్లలోని స్త్రీలు ఇంటిపనులను సైతముచేయనొల్లరు; గృహకృత్యములన్నియును నవుకర్లమాలముగ జరుగుచే యిప్పటి స్త్రీలు మర్యాదగభావించుచున్నారు. దేశవాళి నూలులేనందున నేతగాండు సీమనూలునే యుపయోగించవలసి వచ్చినది.

ప్రస్తుతము మన దేశములో నచ్చటచ్చట నూలును వడకునట్టి యంత్రకాలలు కొద్దిగ నేర్పడినవి. కాని మన దేశములోని నేతగాండ్రకు వలయునంత నూలు నీయంత్రకాలలు తయారు చేయజాలవు. అందువలన విదేశములలో తయారగు నూలును మన నేతగాండు కొనక తప్పకున్నది. ప్రస్తుతము విరోపాధిమములో జరుగుచున్న ఘోరసంగ్రామములో జర్మనులు మన మిత్రమండలివారి స్త్రీమగ్గుల ముంచివేయుచు

డుటచే నింగ్లండునుండి యిండియాను ఇండియానుండి యింగ్లండును ప్రయాణముచేయు స్త్రీమగ్గులు (పాగయోడలకు) అడ్డంకి కలుగుచున్నది. ఈయుద్ధము వెంటనే అంతరించునో మునుపటివలెనే స్త్రీమగ్గు రాకపోకలు జరుగుచుండును. అందువలన నూలుగాని, వస్త్రములుగాని మనదేశమునకు పూర్వము వలె విరివిగ రాగలవు. ఒకవేళ నీయుద్ధము వెంటనే ముగింపు కాక ఒకటి రెండు సంవత్సరము లింకను జరుగునెడల సీమనుండి పాగయోడలు గాని, వస్త్రములుగాని, నూలుగాని మన దేశమునకు వచ్చుట నానాటికి తగ్గుచుండును. ఇప్పటికి మన దేశములో నూలు ఖరీదును, వస్త్రముల ఖరీదును పెచ్చినవి. యుద్ధమింకను జరుగునెడల సీమ ఖరీదు లంతంతవ పెచ్చగుచుండును. స్త్రీమగ్గుయొక్క రాకపోకలు తగ్గుచుండుటచేత మన దేశములోని ధాన్యాదు లితరదేశముల కెగుమతికాజాలవు. అందుచేత మనదేశమునందు ద్రవ్యముగూడ తగ్గును. కాబట్టి మనమిప్పు డేమిచేయవలెను? ఇందుకు సమాధానము ముందు సంఘికలలో వ్రాయుదును.

కాని పూర్వము మనదేశమందు వస్త్రములనేత యంతయుచ్చస్థితియందుండినదియైనను, వస్త్రముల వ్యాపారమొంత విరివిగ జరుగుచుండినదియైనను అవియే ట్లంతరించినదియను దెలిసికొనుట మన పురోవృద్ధికి అత్యవసరమగుటచే నీవిషయములో కొందరు పాశ్చాత్యులు వ్రాసినవాని నాంధ్రీకరించి వ్రాయుచుండెదను.

ప్రథమమున బొంబాయి పట్నమందు దూది యంత్రకాలను స్థాపించిన పి. ఆర్. కోలా అను నాతడు 1867 సం॥లో ప్రచురించిన “How to Develop Productive Industry in India and the East” అను గ్రంథమునుండి యీ క్రిందిభాగ మాంధ్రీకరించితిని. అందులో ముఖ్యాంశముల నందరును గమనింపవలెనని కోరుచున్నాను.

కలకత్తా సోషలు క్లబ్బు.

శ్రీ రావుబహదర్ పి. ఎ. కృష్ణమాచార్యులవారు

అచార్యులవారి మరణమునకు సంతాపమును తెలుపుటకు చెన్నరాష్ట్రీయం లండనుకు కలకత్తా నగరమున సోషల్ క్లబ్బులో సభ జేసిరి. తత్సభకు సి. వి. రామకృ. ఎం. పి. గార్గ్రాసనాధిపత్యమును వహించిరి. రావుబహదర్ బలరామయ్యగారు మున్నగు యుదారులును, ప్రముఖులగు వంగదేశీయులును గూడ సభకు విచ్చేసిరి. కొందఱు వారి దుఃఖములను నెల్లడించుచు నుపన్యసించిరి. వంగదేశీయులలో నొకరు కొన్ని పాటలను వ్రాసి సభాసమల మనంబులు కరుగునట్లుఁ జదివిరి. కీర్తిశేషులైన అచార్యుల వారితోఁ బరిచయముగల యాంగ్లలోక కీర్తిగుపపద్యములఁ జదివిరి.

పద్యపంచకము.

కం॥ ఆపద లలమిన సతతము |
శ్రీవతి! నిను మనమునందుఁ జింతింతుము మా తాపములఁ బాపి. బ్రోవఁగ |
నీపద చింతనమై ప్రాపు నిక్కుంబగుటకై ||
గీ॥ వెతకి గొంటివె కటకటా విమల చరితు |
రావుబహదరు కృష్ణమా - ర్యాభిధాను
సుజనులుగ తాయలనుపల్కు నిజముగాగ |
మృత్యుదేవత! నీకేల-మృతియులేదే? ||
సీ॥ నవనీరుమునుమించు - ప్రవిమల మృదులమా - సంతరం
గముఁ గల - యనఘండతఁడు |
అమృతధారావృష్టి - నతిమధుర ప్రసం- గములఁ
గావించెను-ఘనుడతఁడు |
బొన్నత్యమాదార్య - మతిశయించినకీర్తి - వ్యాప్తిని గ
న్నట్టి - యాత్మఁ దత్తఁడు |
వేరెన్నికల నెన్నె - నెంపొంగనియు నహంభావ
నిహితుడై - యలరు నతఁడు |
అట్టి గుణమణియో కృష్ణ మార్యవరుఁడు |
యాతనంచేమి లేకనే - యవనినుండి |
జన్మరాహిత్యమునుబొందఁ - జనియెదాను |
స్వగ్గ సౌఖ్యములనుబొంద - శాశ్వతముగ ||
గీ॥ చెడ్డకార్యము నొకమైన - చేయవైతి |
చేసియుండిన మనెదేమి చింతరముగ |
మీదు సౌజన్య మగ్గింపు - మేరగాదు |
రావుబహదరు కృష్ణమా-ర్యామహాత్మ ||
గీ॥ మిత్రులకె గల్గుదుఃఖము - మిక్కిటముగ |
ఆత్మబాంధవు లెంతగా - నడలువారె |
వారి మనముల కింక కాంతి - వాటిలంగ |
దైవమొనగు తడై ర్యంబు - దయదలర్ప ||

శ్రీ దాదాభాయి నౌరోజీ కవ్వ.
నాల్గవవత్సరపు బాడ్మింటను టోర్నమెంటు
ఉత్తర సర్కారులవారికి మాత్రమే.
వి. రామానుజరావుగారు.
బందరు.
నిబంధనలు.

1. రు 50 ల వెలగల వెండిగిన్నెను వరుసగా మూడు వత్సరములు పందెములకు గెలిచినవారు బడయుగలరు.
  2. ఆవర్గమునకు చేరిన ఆటగాండ్రకు దాదాభాయి నౌరోజీగారి విగ్రహము గల 5 వెండిపతకము లియ్యబడును.
  3. మూడు వత్సరములును వరుసగా జయముకలుగు వరకును గెలిచినవర్గమువారు ప్రతివత్సరమునను ఆటలు 15 దినములకు ప్రారంభమగు ననగానే స్వంతవ్యయము మీద నా వెండిగిన్నెను స్థాపకులగు వి. రాంజీరావుగారికి అందజేయవలెను.
  4. ఆవెండిగిన్నె పోయినచో దాని వెలను భర్తించేముటకు గెలిచిన వర్గములోని ప్రముఖులొకరు వ్రాసి యియ్యవలెను.
  5. ఉత్తర సర్కారులలో గల అన్ని సావకాలలవారును ఇతర క్లబ్బులవారునుగూడ నాటకురావచ్చును.
  6. ఒక క్లబ్బువారు రెండు మూడు వర్గములను పంపవచ్చునుగాని ఒక్కొక్కవర్గమునకును దరఖాస్తులను ప్రత్యేకముగ పంపవలెను.
  7. రు 5-0-0 ప్రవేశ రుసుముతో దరఖాస్తులను వి. రాంజీరావు గారికి పంపవలెను.
  8. ప్రతివర్గమువారును 7 గురు ఆటగాండ్ర పట్టికను పంపవలెను. ఒక టోర్నమెంటులో నొక్కొక్కరు ఒక్కొక్క టీమునందు మాత్రమే ఆడవలెను.
  9. ఆగస్టు 18 వ తేదీ కనివారమునాడు సాయంకాలము 6 గంటల వరకు మాత్రమే దరఖాస్తు లంగీకరింప బడును
  10. ఆగస్టు 19 వ తేదీ ఆదివారమునాడు కార్యనిర్వాహకసంఘమువారు జంటల నేర్పరచి పోటీవారుల కందరికిని తెలిపెదరు.
  11. కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు లేర్పరచిన స్థానమునందు వేళప్రకారము ఆటలు జరుగును.
  12. సరియైనవేళవరరాని వారికావత్సరమున మరలనక కాళ మియ్యబడను.
  13. (ఏ) ఆటజరుగుచుండగ నాటగాడు చరింపవలెను. అంపయిరు తీర్మానమే నిర్ధారణము. (బి) ఏవిషయమునైన తెలుపవలసి వచ్చినచో కెప్టునుమాత్రమే అందెరుకు తెలుపవలెను.
  14. చెన్నపురి ట్రేడుయూనియను క్లబ్బువారి పద్ధతి ననుసరించి ఆటలు జరుగును.
- 1917వ సంవత్సరము ఆగస్టు నెల 17వ తేదీ మొదలు బందరునందు ఆటలు ప్రారంభమగును. కే. ఆంజనేయులు జి. రామచంద్రారావు గార్లు గౌరవ కార్యదర్శులు.

క్రొత్త కంపెనీలు

ఏప్రులు మే నెలలలో నీ క్రొత్త కంపెనీలు రిజిస్టరు చేయబడినవి.

వివరము.	మొత్తము.	మూలధనము.
బాంకిలు	13	815,000
రైల్వే - ట్రాంసేకంపెనీలు	3	2,800,000
సరుకుల ఎగుమతి దిగుమతి గొడాముల		
కంపెనీలు	1	500,000
వర్తక సంఘములు	9	2,214,000
లియ్యపుమరలు	1	150,000
లేయాకు తోటలు	7	1,700,100
ఇతరతోటలు	2	298,000
బొగ్గుగనులు	3	1,100,000
ఫాస్ఫేటు	1	3,000,000
ఫలముకొని ఇండ్లనుకట్టించు సంఘము	1	100,000
మంచుగడ్డనుచేయు సంఘము	1	60,000
ఇతర సంఘములు	3	710,000
మొత్తము.	45	13,448,000

వీనిలో గ్రేటుఇండియను ఫాస్ఫేటుకంపెనీ 30 లక్షల మూలధనముతో నేర్పడినది. రెండవది ఫాస్ఫేటుగు రాజప్రూరు రైల్వేకంపెనీ 15 లక్షలతో నేర్పడినది. ఈరెండును కలకత్తా నగరమున నేర్పరుపబడినవి.

అఖిలభారత దేశీయ మహాజన-మహమ్మదీయమహాసభలు.

స్థాయిసంఘముల సంయోగ సమావేశము బొంబాయిలో జరుగుట.

నిర్వహణావసరములు.

ఇండియా మంత్రికి విజ్ఞప్తి

సంయోగసమావేశమునం దీక్రింది తీర్మానముమోదిత చేయఁడు:-

ఇండియా మంత్రికిని, రాజప్రతినిధికిని, యాక్రింది విజ్ఞాపనమునం సభాధ్యక్షుని కధికార విధియవలెనని.

కడచిన మొదటిసారినుండి పంజాబు లెస్సెంటు గవర్నరు, చెన్నపురి గవర్నరు, యవస్థాములయందు గవర్నరులను రాజ్యాంగ విధానమున, బీసెంటు, అండేలు, వాడియా గార్ల నిర్వహణావసరములు, ఆవుడు ఇండియా మంత్రిగా నున్న ఆఫ్ఘిని చాంబెల్లనుగాని చెన్నపురి దొరతనమువారి చర్య నామోదింపబడును, భారతవర్ష శ్రేయోభిలాషుల కాలము గలిగించి వ్యవస్థను గంభీర మొనర్చినవి. వ్యవస్థను పరిశీలించుటకై బొంబాయిగవర్నరును మహాసభల స్థాయిసంఘములు 23, 24, తేదీలను ప్రత్యేకముగ సభి మొనర్చినవి. ఇండియా మంత్రికృత్యతో పరిశీలించు నిమిత్తమిక్రింది విజ్ఞాపనమును వారి కనుప ప్రజలకును దొరతనమువారికిని గూడ విధియైనట్లు సభ వారు తలచుచున్నారు.

యుద్ధానంతరమున చాలకాలము పూర్వముననే, 1908 సం॥ కడతయ మహాజనసభ తన సాంప్రదాయ విధులను వ్రాత మూలక మొనర్చుకొని యుండెను. వర్తమానమునను పరిపాలనా విధులను క్రమక్రమముగ కాన్ఫ్రీయవిధుల సంస్కరించి, తుట్టతుదకు అధినేత నముల ననుసరించిన, అంగ్లాసామ్రాజ్యమునకు లోబడిన, స్వపరిపాలనమును భారతీయుల యాశయుముగ మొనర్చెను. అంతకు పూర్వమున గూడ నిట్టియాశయుమే కాంగ్రెసుసభా ముఖమున వెల్లడి యగుచుండెను. అధ్యక్షతనమున నుండి 1905 సం॥ న గోఖలే మహానీయుడును, వారికంటె మరింత స్పష్టముగ ఆశీరమున నుండియే 1906 వ సం॥ న కీ॥ శ్రీ॥ భారత వృద్ధుడును, స్వపరిపాలనా దర్శమును వెలువరించి యున్నారు. కాంగ్రెసు మహాసభ యశేషించిన స్వపరిపాలనమును, స్వపరిపాలనమునందుట కాసభవారు నూచించిన మాగ్గములును తమ కామోదితమై యున్నవని 1913-వ సం॥ న యావద్భారత మహమ్మదీయ సభవారు తమ సభాముఖమున వెల్లడి చేసియున్నారు.

1915-వ సం॥ న బొంబాయి నగరమున జరిగిన 30-వ దేశీయ మహాజన సభాధ్యక్షులగు సర్. ఎన్. సి. సింహాగారు, భారతీయుల శేషించి యుండిన స్వపరిపాలనా దర్శమును దొరతనము వా రామోదింప వలసినదని విన్నవించుచు, వారలకట్టి స్వాతంత్ర్యమును లభ్యపరచ యుద్ధానంతరమున యుక్తమగు కట్టుబట్టుముల మొనర్పవలసినదని చెప్పియున్నారు. స్వపరిపాలనా ప్రసాద యోగ్యములగు సంస్కరణ విధానము మొకదాని తయారుచేసి, యావద్భారత మహమ్మదీయ మహాసభ యేర్పాటు సంఘముతో సలహాచేసి, ముందు కాంగ్రెసు సభయందొక సంస్కరణ విధానమును ప్రవేశపెట్టి వలసినదని యావద్భారత దేశీయమహాజన సభా స్థాయి సంఘమువారి కధికారమిచ్చు తీర్మానముకట్టి సింహాగారి యధ్యక్షతక్రిందనే పాఠ్యము కావలెనని.

కాంగ్రెసు సభవారి తీర్మానము ప్రకారము సంస్కరణవిధానము సేర్పరచ, మదరాసు బొంబాయి, కలకత్తావాస్తవ్యులగు కాంగ్రెసు సభానాయకులు వారములు వారములు పాడుగునను సభిచేసియుండిరి.

ఇట్లు నిర్ణయింపబడిన విధానమునందలి ప్రతియంశము విపులముగ చర్చింప బడెను. నవ్యానంతరమున తేలిక సంస్కరణ విధానమును యావద్భారత మహమ్మదీయ సభ నియోగించు సభ్యులతో చర్చింప వలసి యుండెను. ఆసభ్యు లీలోపున సమావేశమై ప్రత్యేకముగ తా మొక సంస్కరణ యత్నమును తయారుచేసిరి. కాంగ్రెసు సభానాయకులు నిర్ణయించిన విధానమును, మహమ్మదీ సభాసంఘము వారేర్పరచిన విధానమును, యిందు మించుగ నొకదాని మొకటి అనుసరించి యున్నది. ఉభయ సభాసంఘము లిట్లు పన్నిన యత్నముల నాధారము చేసికొని సామ్రాజ్య శాసనసభా అధికార సభ్యులు 19 వ, 20-వ తేదీలలోని మహాసభములను మేళవించిత మనంతకుముతో రాజప్రతినిధి కొక సంస్కరణ విజ్ఞప్తి నంపిరి.

దేశీయ మహాజన సభా స్థాయిసంఘమును, మహమ్మదీయ మహాసభా సంస్కరణ సంఘమును 1916 సం॥ పు నవం బరు మాసములో కలకతాయందును, డిసెంబరు మాసమున లక్నోను పురియందును సంయోగ సభల నొనర్చియున్నవి. ఈ సభలయందు విపులముగ సంస్కరణవిధాన మేర్పాటుయ్యెను.

ఈవిధానము దేశీయ మహాజనసభయందు, అఖిలభారత మహమ్మదీయ మహాసభయందు ప్రత్యేకముగ నేకగ్రీవముగ నంగీకరించినవి. సభ లామోదించిన సంస్కరణవిధానము “సంపూర్ణమై భారతా భరితమగు స్వపరిపాలనము”నుగాని “సంపూర్ణ పరిపాలనా స్వాతంత్ర్యమును” గాని ప్రసాదింపవలెనని కోరెను. సాంప్రదాయ విధులయందు కొన్ని మార్పులను జేయ నావశ్యకమై యున్నదనియు, ఆ మార్పుల నొనర్చినయెడల, సామ్రాజ్యమునకు లోబడిన స్వపరిపాలనమును పొందుటలో నిండియాదేశము పురోవృద్ధినిొందిన దగుననియుమాత్రమే విన్నవించును.

కడచిన డిసెంబరుమాసమున జరిగిన దేశీయమహాజనసభ యందు విద్యావిషయకమగు మొక తీర్మాన ముమోదితమై యుండెను. స్వపరిపాలనాదర్శము గలిగిన కాన్ఫ్రీయమగు నన్ని సమాజములును, సక్రమ విధానముల దేశమునందెల్లడలను విద్యావ్యాపకము మొనర్ప వలసినదని నై తీర్మానము మోచుచున్నది. విద్యావ్యాపక కార్యముల తీవ్రముగ నెలకొల్పకమున్నే, మేధా సంపన్న లక్షిత్యతో పరిశీలించి, విశేషమగు చర్చవై వెలువడిన తీర్మానము లున్నతస్థానములనుండి యెదిరింపబడెను. కాంగ్రెసుసభ కొలది కాలమున నె జరుగుననగ కలకత్తాలో మొమ్మ పరు ప్రభు వొక యు ప వ్యాస సందర్శమున అధికార సభ్యులు విన్నవించుకొనిన సంస్కరణముల “కుపద్రవకరములగు మార్పుల”ని పేరిడెను. ఆసమయముననే సిదెనుహాము ప్రభువు “ఇండియాలో ప్రమాదము”ని కీర్తి కతోడ మొక వ్యాసమును ప్రచురించి (నైట్స్మెన్ సెంచరి ఎన్ డాక్టర్సు) పత్రికలో వై సభ్యుల నూచనములు విప్లవకరములని ఖండించెను. వై పత్రిక జనేవరి సంచికయందు సిదెనుహాము ప్రభుని వ్యాసము మదియొకటి ప్రకటితమయ్యెను. ఇండియాలో జర్మను కుట్ర మున్నగు నిందల నాకోపించి, వైసభ్యుల సంస్కరణ నూచనముల ఖండించుచు, “యట్టి కొరికలవలన కలుగు ప్రమాదము ను తొలగింప నిరోధన రాజ్యయంత్రము నమలున బెట్టవలసి యుండున”ను నూచనముతో తమ వ్యాసమును ముగించిరి.

సిదెనుహాము ప్రభువు నూచించిన నిరోధన రాజ్యాంగ విధాన మచిరకాలముననే ప్రారంభమయ్యెను.

హైందవుల శేషించి యుండిన సంస్కరణమున కట్టి సమాధాన మియవలయునో నూచించు యత్నరు వొండు కడచిన మార్పుమాసమున స్థానిక దొరతనముల కందియున్నదని ప్రజల నమ్మకము. ఈ యత్నరువులయందు దెట్టి విషయము లున్నవియు ప్రజలెరుగరుగాని సర్ మైకేలుబాద్యూ, పెక్లెండు ప్రభువుల యుపన్యాసముల ధోరణియు, కొన్ని పదములు సరిపోలియుండుటచే, రెండిటినిని సమానమగు నాధార మొకటి యుండవలెను. రాష్ట్రపాలకు లిరువురును హైందవుల యొక్క వాంఛలు మితిమీరి యున్నవని నూచించుచు పరుషవాక్యముల నుపయోగించుచున్నారు. యుద్ధసమయమున ప్రజలెట్టి యాందోళనము నొనర్పరాదట. ప్రజలందోళన మొనర్తురేని శిక్షింపబడుదురని ఉభయయునుభయమెట్లుచున్నారు. యుద్ధానంతర సంస్కరణ మంతప్రాముఖ్యమైనది గాదనియు, ప్రజల యాశలకు చాలదీసికట్టుగ నుండుననియు గూడ వీరిరువురు ఘంటాఘటముగ చెప్పుచున్నారు. ఇట్టి ప్రసంగములవలన దేశములో విశేషమగు నాత్రము కలిగినది. సభ్యుల నూచనములు గాధుగపాక్షికుల యుద్దేశములతో తులతూగుచున్నవని సర్ మైకేలు బాద్యూగారవరు యుక్తముగ లేదు. వీరి వచనముల నాలోచితములే గాక ప్రజల కాగ్రహకారణములై యున్నవి.

ఇంగ్లండు మున్నగు భాగములలో జరుగుచుండిన దానికి భిన్నముగ, విద్యావ్యాపక కార్యముల చరింపక నూరక యుండవలయునని నిర్బంధింపగ విద్యాధికులగు భారతీయుల గ్రహవతిత్తులైరి. ఇండియా దొరతనమువారు మాత్రము రహస్యముగ కొన్ని సంస్కరణ నూచనము లొనర్పవచ్చును. భారతీయులారకు యుండవలెను. లేదా నిరోధనరాజ్యాంగ

యంత్రమువారివై గురిచేయబడును. రాష్ట్రపాలకుల ప్రసంగములనుబట్టి చూడ ఇండియా దొరతనమువారు సంస్కరణ నూచనములంత యెన్నదగినవి కావని యోచింపవలసి యున్నది. బహుశ్యాయానూచనముల ననుసరించియే అడియాసల వీసిగిడ్లని హైందవులు మోచుచుంపబడి యుండవచ్చును.

అడియాసలని పాలకులు చెప్పిన విషయములనే హైందవు లొక పురుషాంతరమున నుండియు ప్రాణసమానముగ వాంఛించియున్నారు. యుద్ధ మారంభమైనది మొదలు భారతవర్ష మొనరించిన సహాయమును. హిందవి భాధ్యులగు అంగ్లా రాజకీయ వ్యవహారము లీ కోర్కెలను తమ ప్రసంగములచే బలపరచిరి. ధర్మస్వాతంత్ర్య రక్షణకాగ్ర మిపుడు పశ్చిమదేశములయందు జరుపబడుచుండిన యుద్ధము ముగియగ నే, హిందూ దేశమునకు రాజకీయములు స్వేచ్ఛ మున్నగువాటియందు చింత భాగ మియబడునని పలుసార్లు రాజకీయ వ్యవహారములు చెప్పి యున్నారు. భారతవర్ష విషయమును నిశ్చయింప వాంగ్లాదేశపు పార్లమెంటుసభకు మాత్రమే స్వాతంత్ర్య మున్నది. పాలకుల నుడువులవలన, వీరిట్టి యధికారమును తిరస్కరించి తమ యభిప్రాయములనే ప్రజల కెక్కింప తేట పడుచున్నది.

యుద్ధానంతర సంస్కరణము విశేషమగు స్వాతంత్ర్యము నొనగునదిగ నుండదని రాష్ట్రపాలకు లనుటవలన ప్రధాన మంత్రి యాదిగాగల యుద్ధ్యుగు లెల్లరును పలికిన వచనములు. అవసరములనుబట్టి చూపిన వ్యక్తపుటాశలని స్ఫురించును. ఇట్టి నూచనము వివాదకరము.

భారత ప్రజలకట్టి యభిప్రాయము కలిగించు ప్రసంగముగాని కార్యముగాని విద్యాధికులగు భారతీయుల, కాగ్రహకారణమై యున్నది. ఏలనన అంగ్లేయుల యుద్ధాభావముల యందు విశ్వాసముంచి, సామ్రాజ్యమునకు లోబడిన స్వపరిపాలన మిండియా దేశమునకు లభ్య పడగలదను పూర్ణ విశ్వాసముతో వీరు తమ సోదరులకు ప్రభు విశ్వాసము నుద్దీపింపవశేషముగ కృషిచేసి యున్నారు.

రాష్ట్రీయ దొరతనముల ప్రసంగముల వలన కలిగిన యాగ్రహము, బీసెంటు ప్రభువుల ప్రవాసశిక్షలతో మరింత తీవ్రమయ్యెను. ఇండియా రక్షణ శాసనము క్రింద వీరల కీ శిక్షలు విధింపబడెను. గాని వీరలు ప్రజాశ్రేయమునకు భంగము కలిగించు చుండినని, దొరతనము వాకూరులకు చూడవలెనని వైశాసనము నమలు జరుపుట అన్యాయము. చెన్నపురి దొరతనము వారి చర్య నిరంకుశ ప్రభుత్వమైనదని విద్యాధికులు తలచుచు, పర్యవసానములు చాల ప్రమాదకరములగు నుండ గలవని తలచుచున్నారు.

యుద్ధసమయమున సాంప్రదాయ సిద్ధమగు నాందోళనము నంతయు నిరోధన రాజ్యాంగయంత్రముచే నాపు చేయించిన, యుద్ధానంతరమున నిండియా దొరతనమువారు రాసగల సేస్వల్ప సంస్కరణముతోడనైన హైందవు లూరకొందురను నుద్దేశము దొరతనమువారికి కలదని దేశమందెల్లడలను ప్రజలు యభిప్రాయమై యున్నది.

యుద్ధానంతరమున స్వపరిపాలనమున కొంతభాగమును పొందవలయునని ప్రజలకెంత దృఢసంకల్ప మున్నదియు నుద్ధ్యుగులు గ్రహింపలేక పోయిరి. తన కోర్కె వ్యాససమృత్తమని నమ్మి తనకు విజయమగునంతవరకు సాంప్రదాయవిధుల నాందోళన మొనర్ప భారతవర్షము నిశ్చయించి యున్నదని అధికారులు తెలిసికొన లేకపోయిరి.

దేశమున నుద్రేకమును గలిగించిన కారణములు వైని వివరింపబడినవి. దేశమును శాంతపరచి, ప్రజలకు విశ్వాసము గలిగించు మంత్రోపధములు దొరతనమువారి హస్తగతమై యున్నవి. గనుక దొరతనమువారు కాలయాపక మొనర్పక త్వరలో శ్రద్ధదీసికొనవలయును.

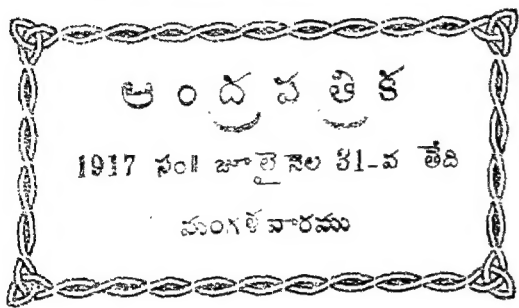
(1) సామ్రాజ్యమునకు లోబడిన స్వపరిపాలనము హిందూదేశమున కొనగబడునని సామ్రాజ్యదొరతనము వారు స్పష్టముగ బహిరంగ ప్రకటన మొనర్చి, యీ యాశయును త్వరలో నెరవేరునట్లు పనిచేయవలయునని తమ యధికారుల నాజ్ఞాపించుట (2) మహాసభలు నూచించిన సంస్కరణ పద్ధతులు యుద్ధానంతరమున కార్యరూపకమగుటకు గాను తక్షణమే యేర్పాటులు జరుగునట్లు ఉత్తరువొసగుట (3) వైని వివరింపబడిన బహిరంగ ప్రకటనము ననుసరించి, ఇండియా దొరతనమువారు రాసగల నూచనలన్నయెడల ప్రజల చర్చ నిమిత్తము వాటిని ప్రకటించుట (4) నిరోధన రాజ్యాంగ విధానము నెత్తివేయుట. నిరోధన తంత్రమును వదలి వెట్టుబడినదని నూచించుటకు గాను, బీసెంటు, అండేలు, వాడియా, గార్లను తక్షణమే బంధవిముక్తుల నొనర్చుట-అను నీనాల్గిటి వలనను దేశము శాంతి నొంది, పురోవృద్ధి గలుగగలదు.

[illegible]

విషయానుక్రమణిక.

సంఘ సంస్కరణము	2
స్వదేశీయోద్యమము	3
ఆభిలభారత దేశీయమహాజనసభ,	
మహమ్మదీయ మహాసభలు	4
స్థానికవాదము	5
ప్రధానవాదము	
మాంటాగుగారికి భారతీయుల విజ్ఞాపనము	6
వాదము వ్యాఖ్యలు	7
విరోధామహాసంగ్రామము	
విశేషతంత్రీవాదము	8-9-10
వృత్తాంతములు	11
ఇంగ్లీషు తంత్రీవాదము	12-13-14
యూరప్ దేశమున విద్య, ఆర్థికాధికారం విభజనము	15

“భారతదేశమా, ఆంగ్లభాషనండి ‘చిరతప్రతిష్ఠిత’ గా రహదను పదము (Prestige) దీనివైచిత్వం, నీచారి త్రమైతే సుఖప్రదమై యుండెడిది; హిందూదేశము యీ పద సహాయముచే కాపాడుటలేదు. న్యాయమగు సంస్థాపనల ప్రతిష్ఠించుటచే హిందూదేశము మానవతై యున్నది. మున్నందు పాఠకుల యంగీకారమునై మా పరిపాలన యాధారపడి యుండును. భగ్యవై ఆశయములకు వారతనము వారు న్యాయము కలుగజేయుచున్నారని ప్రజలు గొరవించు టయే, ప్రజాంగీకారమునకు మూలాధారము.” మాంటాగుగారు.

మాంటాగుగారికి
భారతీయుల విజ్ఞాపనము

హిందూజాతిలో గూడిన సంయుక్త సభవారు హిందూదేశ ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగారికిని, మాంటాగుగారికిని పంపుటకై యొక విజ్ఞాపనము దయారు చేసిరి. ఆ విజ్ఞాపనమున ప్రజల వాంఛలు సహేతుకముగను, దృఢముగను, ద్వంద్వార్థ రహితముగను యీ సభవారు విశదపరచి భారతీయుల కృతజ్ఞతకు పాత్రులయిరి. ప్రస్తుత విషయమున బోగొట్టుటకు నాలుమార్గముల నీ విజ్ఞాపనమున సూచించ బడినవి. (1) బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున భారత దేశమునకు స్వపరిపాలన యోగ్యతను సామ్రాజ్య ప్రభుత్వము వారు వ్యాపనము జేయవలయును. అట్టి గమ్యస్థానమును త్వరలో జేరుటకై ప్రభుత్వోద్యోగులు యత్నముల సలుపుటకు ప్రభుత్వమువారి రాజ్యాపిషవలెను. (2) దేశీయమహాజనసభ, మహమ్మదీయ మహాసభ లామోదించిన సంస్కరణ ప్రణాళికను యుద్ధానంతర మాచరణలో జెట్టవలెను. (3) హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారి కర్పణ సంస్కరణ విధానమును ప్రచురపఱచి, అందుపై ప్రజల యభిప్రాయమును గమనింపవలెను. (4) హిందూ ప్రభుత్వాధికారు లారంభించిన నిష్పాద పద్ధతుల దీనివైచుట యవసరము. మున్నందు విసేటు, అరించేటు, వాడియాగార్ల, ప్రవాస కిత్తును రద్దుపఱచవలెను.

ప్రస్తుతస్థితి యింకను స్థిరము గాకపూర్వము ప్రతి సంస్కరణముల నెలకొల్పి ప్రజల సంతృప్తుల జేయుట యవసరమని విజ్ఞాపనలో వ్యక్తపరుపబడి

నది. ప్రజల మొర లాలకించి, తమ విధానమును మార్పుకొనుటచే ఎట్టి న్యూనత లేదని సభవారు చెబుచున్నారు. ఇట్టి సందిగ్ధస్థితిలో ప్రతిభకొర కై ప్రాకులాడుట ధర్మముకాదు. పూర్వాభిప్రాయముల మార్పుకొనుట కెల్లపుడును సంసిద్ధులైన మాంటాగుగారు యపుడుగూడ ముందంజవేయ మరని విశ్వసించబడుచున్నది.

ప్రజలు గోరుచున్న సంస్కరణములు మాత్రములు గావనియు, శాసనసమైక్యమనియు స్పష్టముగ నివేదించబడినది. 1905-వ సంవత్సరమున క్రిక్కిరేపలుగు ఘోషాగారు కాశీలో జరిగిన దేశీయ మహాజనసభాధివత్సము వహించినపుడు, స్వపరిపాలనాదృష్టమును వ్యక్తీకరించిరి. 1906 వ సంవత్సరమున భారత భీష్ములు క్రిక్కిరేపలుగు నారోజీగారు స్వరాజ్యచంద్రమునువదేశించిరి. 1908వ సంవత్సరమున దేశీయమహాజన సభాదర్శము-స్వపరిపాలనమే యని యంగవిధానమున స్పష్టపరుపబడినది. 1915 వ సంవత్సరమున సింహాగారు బొంబాయి దేశీయమహాజనసభలో, స్వపరిపాలనాదర్శమున కంగీకారము గనుపఱచి, గమ్యస్థానము బొందుటకు యత్నముల సలుపవలయునని ఆంగ్లదేశమున విన్నవించెను. ఆ సభలోనే దేశీయమహాజనసభయు, మహమ్మదీయ మహాసభయు గలసి సంస్కరణవిధానము నేర్పరచవలయునని తీర్మానింపబడినది. 1915వ సంవత్సరము నవంబరు నెలలో యితీర్మానము ననుసరించి కలకత్తాలో సంయోగసభ జరుపబడి సంస్కరణవిధానము నేర్పరచబడెను. దీనినే లక్ష్యంగావురమున జరిగిన జాతీయమహాజనసభ వారి కేకగ్రీవముగ నంగీకరించిరి. ఈ విధానములో కొందరు సూచించుటలు తక్షణమే స్వరాజ్య మొసగవలయునని, గోరియుండలేదు. స్వరాజ్యమునకు బునామలనై చుట కవసరముగు సంస్కరణ ప్రణాళికను యుద్ధానంతర మొసగవలయునని గోరబడినది. వీటినే విప్లవకరములగు మార్పులని రాజప్రతినిధిగారును దేశోపద్రవకరమని సింహాగారి ప్రభువుగారును నామంబిడిరి. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు గూడ యిట్టి యభిప్రాయములనే వెల్లబుచ్చిరి. యుద్ధానంతర సంస్కరణముల కొరకయి, సామ్రాజ్యమునం దన్నిభాగము లందును సంచలనము జరుగుచుండ, ప్రజల నాలోచింపకనే ప్రభుత్వమువారు సంస్కరణముల గూర్చి యాలోచనలు జరుపుచుండ, హిందూదేశమును మాత్రము మానముధరించియుండుమని శాసించుట పాశీగాదని విజ్ఞాపనమున నివేదించబడినది ప్రస్తుతాదోశనములో నక్రమ మెద్దియును లేదని విజ్ఞాపనము వలన తెలుతెల్ల మగుచున్నది.

భారతదేశ ప్రముఖులెల్లరుగూడ బంపిన విజ్ఞాపనము ననుసరించుట యవసరమని మాంటాగుగారు గ్రహించవలెను. లేనిచో యశాంతి తగుట కష్టపాద్యము. నాత్విక నిరోధ మవలంబించుటకు గూర్చి రాష్ట్ర సభల సలహా దీసికొని అట్టోబరు నెలలో యోచించుటకు విస్మయింపబడినది. ఆంగ్లదేశమునకు వెంటనే ప్రముఖులు వెడలి ప్రజాశయముల నివేదించుట యవసరమని మాళవ్యాగారి తీర్మాన మంగీకరింప బడినది. భగ్నమున సభ జహ్నుగారి నాయకత్వముక్రింద బహిరంగ ప్రదేశమున జయప్రదముగ జరుపబడినది. వివిధ రాష్ట్ర ప్రముఖులు విజ్ఞాపనమున కనుకూలముగ ప్రసంగించిరి. దేశములో యిటుల ప్రబలివ దృఢాభిప్రాయమును గమనించి, మాంటాగుగారు సూచిత విధాన మవలంబించుట యవసరముని నివేదించుచున్నారు.

విహార రాష్ట్రీయసభ.

విహార రాష్ట్రీయసభ మాంఘీరు పత్తనమున ఈ నెల 29 వ తేదిన సమావేశమయ్యెను. అగ్రాసనాధిపతియగు భాబహదూర్ సర్ ఫరాజు హుసేనుఖానుగారి ప్రారంభోపన్యాసమును స్వరాజ్యోపన్యాసమని పిలువదగును. దేశీయుల మనోవిధినిపుడు తొండనమాచుచున్న ఆశయము స్వపరిపాలనము. స్వపరిపాలన ప్రధానమే జాతీయ హృద్రోగములకు ప్రధానోపాధమని విశ్వసించబడుచున్న యిక్కా-లమున, ఏ సభయందైనను వేరొక సంస్కరణ విషయమై యుపన్యాసించుట సంభవించదు. అగ్రాసనాధిపతిగారు మహమ్మదీయులు, వయోవృద్ధులు. ఎట్టివారికైనను నూతన జవసత్వము లొసగుచున్నది స్వపరిపాలనాదర్శమే. “నేనీ దినమున మీయెగుట దృఢవిశ్వాసముగల స్వరాజ్యవాదిగ నిలచినాను. ఏలనన భగవంతుని దయచే నాకు ప్రసాదించబడు కొలది వత్సరముల వయోవరమితిని, నేను నామాతృదేశమునకు సేవజేయుటకు వినియోగించెద” నని అగ్రాసనాధిపతి నుడివెను. స్వపరిపాలనావాంఛ భారతభూమిని మాత్రమే గాక ప్రపంచమునంతను సంచలింప జేయుచున్నది. జపానుదేశము రుష్యాను సంగ్రామమున యోడించుటతో, ప్రాచ్యదేశపు యసమర్థత గూర్చిన మూఢనమ్మకముంతరించెను. స్వపరిపాలనావృత్త యొకజాతికిగాని, యొక శీతోష్ణస్థితికిగాని సంబంధించినదను యపూర్వ సిద్ధాంతము నిరాధారమయ్యెను. కిష్కింగుగారి “శ్వేతముఖులభార” మను వదము నిర్లక్ష్యమయ్యెను. తుర్కీలోను పర్షియాలోను నిరంకుశ ప్రభుత్వము లంతరించెను. అట్టి పరివర్తనమే నార్వే పోర్చుగల్, చీనా, రుష్యాదేశములలో జరిగెను. ఆసియాఖండములో మొదటి ప్రజాప్రభుత్వము చీనాలో స్థాపించబడెను. యూరోపులో నింతవరకు నాఖరు ప్రజాప్రభుత్వము రుష్యాలో స్థాపించబడెను. చీనాలో ప్రజాప్రభుత్వము కిటీవల అవాంతరములు గలిగినచు వారము దినములలో తిరిగి యట్టి ప్రభుత్వమును నెలకొల్పి గలుగుట జూడ, స్వాతంత్ర్య బీజములు దేశమున స్థిరముగ నాటుకొని నటుల విడితమగుచున్నది. మున్నూరాజ్య మొకవంకను, రోమనాపులయధికారము మరియొకవంకను యంతమొందుటకు గారణములుగ బర్మాను పాగారి యాక్రిందివాక్యము లెంత యుదగియున్నవనియగ్రాసనాధిపతిగారుదహించిరి.

“విజాతీయాధికారవర్గమువారి కారోపించు గుణగణములు సత్యములే యయినను, గాజకండ్లు, కొయ్యకాళ్లు, కృత్రిమ దంతములు సహజ శరీరాంగములకన్న యుత్కృష్టమని బూపుట ఎటుల నిర్లక్ష్యమో, యటులే నిర్లక్ష్యమని బర్మానుపాగారు ప్రాసిరి. బ్రిటిషుదేశము, రాజుచే పరిపాలింపబడుచున్నను, ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వము లో యుత్కృష్టమగు పరిపాలనమును పొందినదనుటకు సందియము లేదు. అన్ని ప్రభుత్వములకన్న బ్రిటిషు ప్రభుత్వమే ఆంగ్లదేశమున ప్రజల కెక్కుడు బాధ్యత వహించుచున్నటుల యారాజ్యాంగ విధానము తెల్లకయే తెల్పుచున్నది. అగ్రాసనాధిపతిగారు సూచించినటుల, హిందూదేశ భావిదశ మరుగయినను, పరిస్థితు లనుకూలములుగ నున్నవి. కాల స్వభావము స్వాతంత్ర్యవాంఛ కనుకూలముగ నున్నది. మానవుల గమ్యస్థానమును నిర్దేశించెడి ప్రాపంచిక శక్తులనుకూలములుగ నున్నవి. హిందూ మహమ్మదీయ సంఘములు స్వపరిపాలనాశయము గూర్చి విశ్వభావముతో మెలగుచున్నవి. సంగర రంగమున భారతీయులు జూపిన శౌర్య ధైర్య ప్రతాపములు భార

క్రిందటి ఆదివారమునాటి సాయంకాలము హళారా
లో హళారావారు కొంచులును సిబ్బూరుగారును సభ్యులుగా
ఫుట్ బాలు ఆటను ఆడుచుండిరి. ఒకమగ దేశీయుడు రిఫరీగా
నుండెను. మొదట సిబ్బూరువారిక గోలుచేసిరి. సిమ్మట
చాల నేమైన వెరక హళారావారు గూడ ఒకగోలు చేసిరి.
అంతనొకదబ్బు రలాట గలిగెను. చూపరులునుఅందు ప్రవేశించిరి.
అగందగళ్ళస్థితి యందొకడు నెద్దకత్తిబట్టుకొని పేయికు
ధట్టియా అ నువాని గుండెలపై బొడిచెను.
అతడు వెంటనే చనిపోయెను. వానిపట్టుకొన
బ్రయత్నించినవరియిద్దరును గట్టిగా పొడచి అదుర్దాత్తుడును
వెంటనేనొక బండినెక్కి అలివేగముగ తప్పించుకొని పారి
పోయెను. అప్పటినుండియు గన్నించనేలేదు. కొలదికాలము
ననేహళారా పోలీసు వారచటకొచ్చి చనిపోయినవాని స్మృతి
ననున కంపినేసి తక్కిన ఇద్దఱుని ఆసుప్రతికి గొంపోయిరి. వారు
ముద్దాయిని బట్టుకొనుటకు తీవ్రప్రయత్నము లొనరించు
చున్నారు.

విరోధామహాసంగమము

రష్యాప్రధానమంత్రి నేనా నాయకులతో నాలోచించుట

(0) స్టాండర్డులో చాల తీవ్రముగ ఫిరంగులు కాల్చబడుట

(0) వన్నెండు నేలల యుద్ధము—మిత్రమండలి ముఖ్యులబదులు

(0) ఆస్త్రియా ప్రధానమంత్రి—సంధి విషయము.

(రైటు 5 జనీ.)

ఇంగ్లండు

బ్రిటిషు కాన్గ్రెసు నాయకులు ప్యాసిఫిక్ బోర్డు.

లండను, జూలై 29:— పరాసు సెషియను కాన్గ్రెస్ వత్తుమువారి ప్రతినిధులతో ప్రస్తుత స్థితిగతులను గూర్చి చర్చించుటకు హాంబర్గును, వాట్సిలు, రాంకే మన్రో వాల్టర్ గార్బు ప్యాసిఫిక్ బోర్డు కాన్గ్రెసు సభలో నేడు ప్రవేశించుట జరిగి. దొరతనమువారి కాన్గ్రెసు ఆధికారమున హాంబర్గునకుగా ఈ రెండు బోర్డులు గూర్చును దివిరి. దొరతనము వారెండు బోర్డులు కలగజేసి కొంతదని చాల మంది సభ్యులు ప్రవేశించిరి. దొరతనమువారికి బోర్డులు కలగజేసి కొనుటకు ఒకటి మాన్యు కలదు. ఆయాది నై నుదహరించబడిన సభ్యులకు రూపాదీ వీట్లు ఈయటం నుటయే. గాని దొరతనమువారి కట్టుబాటులు ఇవ్వదులేదు. రూపాదీ వీట్లు ఆనాలోచితముగ నీయబడలేదని బోర్డు గారు నుడికిరి.

బ్రిటిషువారి వర్తకము యుద్ధావశ్యకతలు.

కర్తవ్యమంత్రి వర్తకమువారి వాగ్దానము.

లండను, జూలై 30:— యుద్ధసందర్భమున బ్రిటిషువర్తకము లొందిన సప్తములగుగూర్చి వర్తక మంత్రివర్తకమువారు విపులముగ తెలియజేసిరి. విదేశములతో మాన్యువర్తకములను వర్తకము చేయుచున్న వాకలు నూటికి 50 చొప్పున వర్తకమును చేయుచున్నది. సముద్ర సంచారమునకు యోగ్యమైనట్టి యు 140 లక్షల టన్నుల బరువుగల వాక లివును గ్రేటు బ్రిటనులోను, సెల్లాండులోను పనిచేయుచున్నది. ఇందులో 60½ లక్షల వాకలు యుద్ధకార్యములయందు పనిచేయుచున్నది. మందుగుండు సామగ్రికిని, ఆహారపదార్థములకును సరిపోవు వాకలు మిత్రమండలివారి కీయబడినవి. ప్రత్యేకముగ ప్రభుత్వమువారు గుత్తు కొన్ని వాకలవలన గలిగెడు లాభము దొరతనమువారికి జెందగలదు. వాకాస్థాములకు పోనేదు. మాన్యువర్తకము వాకలను వర్తకమునకు రక్షించుటచే ఇండియా తదితర భూములలోను ఎగువతి జేయుటకు వీలుజేతుండెను. కొంచెము సప్తముకూడ కలిగెను. దీని కలన విక్రయించుటలందు చట్టబద్ధములు వాకల భార బ్రిటిషువాకల భారకంటె రెండురెట్లు ఎక్కువగనున్నది. మిత్ర మండలివారి ఎగువతులు కొంచెము హెచ్చుగ నున్నంత మాత్రాన కాన్గ్రెసు వర్తకము సప్తపదిండున అంతగ నంత కించము నొందగలదు.

స్వాస్థియా సమావేశము.

లండను, జూలై 30:— వెన్నుదేతవంటి వైద్యకాన్గ్రెస్ ప్రతి నిధులచే నాహ్వానింపబడిన మొత్తం కాంతివాదుల సమావేశము ప్రారంభము కాకుండుగనే భవంస మొనరింపబడినది. వైద్యులు నాదికులను, పొరులను సభాభరము ముంగట కొంతవడి తగ్గించి మొత్తమునకు మందియులోని కేగిరి. అంత వైద్యులకు సభ్యులకును తీవ్రముగ పోరాటము జరిగెను. కాంతివాదులు కర్రలను, ఇత్తడిగజులను బట్టుకొని యుద్ధము జేయ వారంభించిరి. ఆయినను బలవంతముగ వారు పోయెట్లు మరకను తెలియజేయ బడినది. అచటమాత్రమువారు నిల్చుముగ నిలచి తీవ్రముగ పోరాడ దొడగిరి. అయినప్పటికిని ప్రతికూట లు దానిని బలవంతముగ స్వాస్థిపరచుకొన గలిగి చురకెత్తు చుండు కాంతివాదులను దాగ్గ పట్టుట గురిపెంపొందె. విదవ కాంతివాదులు పొంగిపోయిరి. వైద్యులు వారిని గ్రూర ముగ చంపించిరి. గాజపక్షువువారొక డేరభిమానభను జేసి కాన్గ్రెసును ముగించిరి.

యుద్ధ సిద్ధి.

లండను, జూలై 30:— పత్రికా సంఘమువారి తర ఫున కామన్సునభుతు చెందిన పత్రికా సంఘాధ్యక్షునకు బహు మానమొసంగు సందర్భమున యుద్ధస్థితిని గూర్చిలాయెడు కాన్గ్రెసువారు ముచ్చటించిరి:— నేనిపుడే ప్యాసిఫిక్ నుండి తిరిగి వచ్చితిని. పరాసుపత్రిక ప్రతినిధులతో ముఖ్య నాయకులతో ఉపయోగకరమగు ప్రస్తావనగావించితిని. పరాసువారిపుడు న్నంత ఉత్సాహముగ ముందెన్నడు లేరని నుడువు టకునే నెంతయు యుద్ధాంగులను న్న వాడెను. ఇదంతయు మనము గమనించదగిన విషయము. ఏలన:— యుద్ధసారంభమై నేటికి మూడువత్సరము లాయెను. ఈయుద్ధమందు పరాసువారు అందరికంటె ఎక్కువగ కాయకత్వములకు లోనైరి: ఘోర నష్టముల పాలైరి. శత్రువు లింక ను పరాసుదేశముననే యున్నాడు. రషియను వైస్యములు కూలి పోవుటచే చాలరకు నిరుత్సాహము కలుగునని యూహించి తిమి. రషియావారు మరల మేల్కొంచి పూర్వమువలె స్థిర మగ నేర్పడి అజేయులై పోరానిచ్చుచిరిని వినుటకు మన మందము నంతసించవలెను. (కరతాళములు)

టన్నులకొలది బాంబులను బరపుట.

లండను, జూలై 29 శనివారమునాటి రాత్రి వాకావై మానికులు బ్రూ జేసునై అనేకముగ బాంబులను టన్నుల కొలది బరపిరి. వాకా కార్యాలయము వారు ప్రకటించుచు న్నాడు. ఘోరోటు, మిడిలు కర్కు, గిట్టె లీసులవైగూడ బాంబు లు ప్రయోగింప బడినవి. చాల నష్టములు కలిగినవి. అనేకచోట్ల ప్రేలుడు శబ్దము వినిపించెను. వైమానికు లందరును తిరిగి వచ్చిరి.

ప్రార్థన

స్టాండర్డులో ఫిరంగుల యుద్ధము మరల

ప్రారంభమగుట.

బ్రిటిషు వైమానికులు చుట్టుకు పనిచేయుట.

ప్యాసిఫిక్, జూలై 30:— స్టాండర్డులోనున్న లిబర్టీ పత్రిక విశేషము డిల్లు ప్రకటించుచున్నాడు— కొంతకాలము రజరంగమంతయు ఉపకాంతిని జెందియుండెను. విదవ శనివారమునదయిన ఫిరంగుల ముట్టడలివారుజముగను, భయానకముగను ప్రారంభమాయెను. 30 మైళ్ళ వరకు భూమంతయు ఆదిరిపోవుచుండెను. సింహ గర్జనములవలె ఫిరంగుల శబ్దముతో దిక్కులన్నియు పిక్కటిల్లుచుండెను. ప్రభుభవమున బ్రిటిషు శత్రుస్థితిగతులే ముట్టడి యారం భించినవి. దీనికి ప్రత్యుత్తరముగ జర్మనులు చాలమందముగ తమ ఫిరంగులను ప్రయోగించిరి. జర్మనుల రాకపోకల మార్గములను తదితర స్థలములను బ్రిటిషువైమానికులు విస్తారముగ బాంబులతో తగుల పెట్టిరి. శత్రువైమానిక పటాలములనుగూడ ముట్టడించిరి. జర్మనులు తరచుగ 20, 30 విమానములతో పోరుచుండిరి. 40 బ్రిటిషు చిన్న విమానములు గగన మార్గమున నెగురుచున్నట్లు పదాతుల యుద్ధము జరుగు ననియు వోసిచ్చి జూర్యుటింగు పత్రిక వ్రాయుచున్నట్లు వైస్యముపత్రిక ప్రకటించుచున్నది. బ్రిటిషువారు ఆవస్థం దనమును ప్రారంభించివో సాంపేసులో తమ పటాలములు చెదిరిపోయినందులకు జర్మనులు చాల విచారించవలసి యుండు నని వైస్యముపత్రిక నూచించుచున్నది.

జర్మను వామువార్గ లిట్లు ప్రకటించుచున్నది. శుక్ర వారము మధ్యాహ్నమునుండి స్టాండర్డులో ఫిరంగులయుద్ధ వలె తీవ్రముగ జరుగుచుండెను. తూర్పు గెల్లిషియాలో కొంత వరకు లాభము కలిగినది.

కావలిపై న్యములు తలపడుట.

లండను, జూలై 30:— బుల్లికోట్టు యూవివిల్లిదగ్గర కావలి నేను కొంచెము తలపడినవని బ్రిటిషువారు ప్రకటించుచున్నారు.

12 మాసముల యుద్ధము.

ఫలితములు

లండను, జూలై 30:— పరాసుప్రధాన శివీరమునద్ద నున్న రైటుగారి విశేషము క్రిందటి సంతకము జూలైమాస మున సోమయుద్ధము జరిగినవాదిగ పశ్చిమరంగము ససంభవించినసంగతుల సంగ్రహముగ బేర్కొనుచు నిలుల చెప్పెను న్నాడు:— బ్రిటిషుపరాసు వైనికులు 170,000 ల ఖయిదీలను బట్టుకొనిరి. అందు 2,500 దు ఉద్యోగస్థులు. వారు 948 తుపాకులను, 780 కండుక ఫిరంగులను, 2,500ల మరఫిరంగులను గూడ దీనుకొనిరి. ఇంతియగాక శత్రువులు లాగుగ దృఢపరచుకొనిన 100 మైళ్ళ రంగమును వారు బలవంతముగ స్వాధీనము జేసుకొనిరి. బ్రిటిషు పరాసు వైనికుల యశోన్యాధిక్యత విశేషముగ పశ్చిమద్ది జెందెను. ఇటీవలి యుద్ధములబట్టి చూచిన పరాసువారి నైతిక ప్రవర్తనమును, సమరోత్సాహమును యెప్పటి కలెనె మిక్కిలి విశేషముగ నున్నది తెలియుచున్నది.

ప్యాసిఫిక్ బోర్డు దాడి సలుప నెంచుట.

ప్యాసిఫిక్, జూలై 30:— నేటిదినము శత్రులు ప్యాసిఫిక్ నగరముమీద దాడిసలుప బ్రయత్నించిరి. ఒక జర్మనువిమాన మొక సరిప్రాంత గ్రామము జేరెనుగాని అచట విశేష నష్టము లేవియు గలుగలేదు.

వైమానిక యుద్ధము.

లండను, జూలై 29:— నేటిరాత్రివరకు హేగు గా రిటుల నిజమిది. శనివారమునాడు గొప్పవైమానిక యుద్ధము జరిగెను. మేము ముఖ్యములైన రెండువైస్యముల మీదను, రెండు విమానాశ్రయముల మీదను, తక్కిన ప్రదేశముల నేకముమీదను బాంబులపై చితిమి. భాయాపటముల తీయుటయు, ఫిరంగుల ప్రేలుటయు మిక్కిలి జయప్రదముగ జరిగెను. మేము 16 యంత్రములను నేల గూర్చి తిమి. మరి 14టిని క్రిందకు తరిమివైచితిమి. మావిమానములు 13 కాన్పించుచున్నవి. మేము రెండు బెల్గానులను గూడ నేలగూర్చితిమి.

పరాసు ప్రకటనము.

లండను, జూలై 29:—

నిన్నటిరాత్రి పరాసు వారిటుల ప్రకటించిరి. కెన్ని క్రెయోని ప్రదేశములో ఫిరంగియుద్ధము మహా నిపుణముతో జరుపబడినది. కొలదికాలము మాత్రమే యయుయను మహా భయంకరమగు ముట్టడి జరిగిన పిమ్మట జర్మనులు వాల్టిలెజు నెదిరించిరి. కాని ఆ దివి ఫల మయ్యెను. మూర్ఖుని నది ఎడమపార్శ్వమున తీవ్రమగు ఫిరంగియుద్ధము జరిగెను. 304 క కొండవద్ద జరిగిన యుద్ధము ప్రశంసాపాత్రము.

రుమేనియా

రుమేనియనుల ప్రకటనము.

ప్యాసిఫిక్, జూలై 29:— రుమేనియను లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. 26 వ తేదినాడు శత్రురంగమునందలి ఉత్తర తటపు చీలికను మేము మరింత పెడల్పుగ జేసితిమి. 30 కిలో మీటరుల పెడల్పును, 15 కిలోమీటరుల లోతును, గల మా పూర్వపు ప్రదేశమునంతను ఆక్రమించుకొంటిమి. మేము, 1245 ఖైదీలను, రెండు ఫిరంగులను, 9 తుపాకులను, విశేష మందుగుండు సామగ్రిని పట్టుకొంటిమి.

రుమేనియాలో పరివర్తనము కలుగజేయుటకు

జర్మనులు యత్నించుట

లండను జూలై 30:— రషియాలో జేసిన రీతిగ రుమేనియాలోగూడ వైస్యములందు పరివర్తనమును కలుగ జేయుటకు జర్మనులు ప్రయత్నమును సల్పి వారు. వారి ప్రయత్నములన్నియు నిరర్థకములాయెను. దీనికి దృష్టాంతముగ రషియను దుస్తులతోనున్న 50 మంది జర్మనులు గలివారము బంధించబడిరి. దీనినందరిని రుమేనియను అధికారులు విచారించి తుపాకులతో కాల్చి చంపివేసిరి.

రువ్యా

జర్మనులొకను విజృంభించుట.

లండను, జూలై 30:— రువ్యను లిట్లు ప్రకటించు చున్నార. క్వెస్టబాలో ప్రదేశమున శత్రువుల యుద్ధ మొనరించిరి గాని యచటనుండి తిరిమివేయ బడిరి. శత్రువులు ప్రధమ సైనిక పంక్తులు టార్న పోలునకు దక్షిణ ప్రదేశమును జేసెను. గుసి యుద్ధమునకు పశ్చిమమున నుండు పంక్తి నంతయు మేముబలవం తమున విడిచి పెట్టవలసిన వారమైతిమి. జేలస్ట్రీ హిస్ట్రీ నకు పశ్చి మమున నున్న జేసీయనా కోలనీ టోరన్స్ లను శత్రులొక మించిరి. కాల్వే యియ్య పర్వతములలో హాంటు బోమ్బు టో ముఖ్యభూమికి తూర్పుతటమునన, క్లిబాబా కీశాన్యమున నున్న భాగమునుండి శత్రువులు మమ్ము తిరిమివేసిరి.

లండను, జూలై 30:— నైఋతి రంగమునను ఉ ద్యోగములు వైవిధ్యము అండున్న ఆగస్టు 14వ తేదీలోగా తమతమ దళములతో చేరకున్నవారు దేశద్రోహుల క్రింద విచారించబడి శిక్షించబడుదురని జనరలు కార్నిలాఫు గారు ప్రకటించిరి.

గెలీషియా యందలి జర్మను ముట్టములు.

లండను, జూలై 29:— గెలీషియాలోనున్న జర్మనులచే ఖర లిట్లు వ్రాయుచున్నారు. రువ్యను తమ తేలిక ఫిరంగి దళముల కాపాడుకొన గలిగిరి. వారు శత్రువుల పెద్ద ఫిరంగుల గొన్నిటి ధ్వంస మొనర్చిరి. వారు కొన్ని సాయధ శకటము లను, బండ్లకొలది ఆహార ద్రవ్యములను గోల్పోయిరి. గోల్పో యిన రాష్ట్ర మెంతయు ముఖ్యమైనది. అచట ధాన్యము పంట సిద్ధముగ నున్నది.

రువ్యనుల విజయము.

లండను, జూలై 29:— “నోరలు” నవ ఏజెన్సీ వాటిల తిలుపుచున్నారు. స్కోర్హామ్ కోల్ ప్రదేశమునందు రువ్యనులు విజయ మొందిరి. వారచట 2,000 ఖయదీలను, అనేక వైద్య సామగ్రిలను బట్టుకొనిరి. శత్రుప్రదేశముల ననేకముల ధ్వం సమొనరించిరి. 2,000 మంది జర్మనుల యుద్ధము జేయజేపంద జేసిరి

భిన్నాభి ప్రాయములు.

వెట్రోగ్రాదు జూలై 30:— ప్రత్యేకము సైనిక కార్మిక ప్రతినిధి సభవారే ప్రభుత్వభారమును వహించువాడనని యు సమానముగ సాంఘిక వాదుల మంత్రియను, సైనికో ద్యోగముల మంత్రియను కలసి ప్రభుత్వము దుండరించని సైనికదళము వారు (క్వాడ్రెట్టు) కోరుచున్నారు. మంత్రివర్గమున వ్యవసాయమంత్రి యగు టెహిర్నాపు గారున్నచో తాము మంత్రివర్గమును ప్రవేశించమని సైనికోద్యోగులు (క్వాడ్రెట్టు) తమ యసమృత్తిని జూపుచున్నారు. ఎం. టెహిర్నాపు గారిని తప్పించినచో సాంఘికవాదుల మంత్రి అందరు తమపదవులను త్యజించెదమని వెజిండుచున్నారు.

కెరకస్కీ గారు ముఖ్య సైనికోద్యోగులతో సంప్రతించుట.

28వ తేదీనుండి వెట్రోగ్రాదునుండి తంతివార్త లిట్లు తిలుపుచున్నది:— వివిధ రణరంగములందున్న సేనాధిపతుల తో కలసి ముట్టాడుటకు కెరకస్కీ గారు సంగ్రామ ప్రధాన కార్యాలయమున కేరిరి. జనరలు ఎలిక్సేపు, రుస్కో, గుకో, పూర్వపు యుద్ధమంత్రియగు గుచికాపు గార్లతో కూడ యోచించుటకు కెరకస్కీ గారు చేరించిరి. కెరకస్కీ గారు యుద్ధమంత్రిగనరిచు విషయము ఇప్పుడు నిర్ణయముగ నిశ్చయించ బడును. నల్లనుద్రపు నా కా దళ మం దు పూర్వము సేనానిగనున్న అడ్మిరల్ కోల్చుకు గారు నాకామంత్రిగ నియోగింపబడుదురని ప్రజ లనుకొనుచున్నారు. సంయుక్తమంత్రి వర్గము నేర్పరుచుటయందు సైనికోద్యోగులు (క్వాడ్రెట్టు) చాలపట్టుదలతో పనిచేయు చున్నారు.

ప్రధానాంధోళనకారుడు పారిపోవుట

లండను, జూలై 30:— మారువేషముతో లెనిక్ గారు జర్మనీకి పారిపోయినట్లు బోమ్బు డులు వ్రాయుచున్నది. కాన్సుడారు ప్రభుకరు ఎం. కోహెర్ నిలంగారు. లోబడిరి.

రువ్యా ప్రకటనము.

రువ్యనులిట్లు ప్రకటించు చున్నారు:— శత్రులు రుమేని యను రంగమున కెయిన్ డ్యూడార్లై లీ దేశము ముందున కేరిరి. మోనిస్త్రి రాక్ కాచినోయి ఆదిగాగల శిఖరములకు పశ్చిమముననున్న శిఖర పంక్తులను వారాక్రమించిరి.

అమెరికా

జర్మనుల సంగ్రామచౌర్యము ముగిసినగాని ఎవరికిని స్వస్థతలేదు.

ల్యా క్ సెక్ గారి వాక్యాలు.

న్యూయార్కు:— జూలై 30:— ఒరులనిమిత్తము మనము పోరుచుంటిమను అభిప్రాయమును పరిత్యజించి మన నిమిత్తమే పోరుచుంటిని తలంచ వలెనని మాంబలముల యందున్న సైనికోద్యోగములకు తెలియజేసిరి. మన పూర్వీకులు వేటకై పారి రణనిహతులయిరి వాటికొకటి మనముకూడ ఇప్పుడు పోరుచున్నారము. జర్మనులు సాంగ్రామిక నిరంకుశాధికారము సంపూర్ణముగ నందినగాని ప్రపంచ మందెవ్వరికి స్పష్టత కలుగజాలదు. ఈసాంగ్రామిక జ్ఞాన్యమును నిర్మూలించుటకు ఒకతరుణిపాయము కలదు అయ్యది హస్తమునందు ఆయుధములను వాల్చి శత్రువులను నులుమాడుటయే!

జర్మనీ

జర్మనీ ఋణము వడయుట.

లండను, జూలై 30:— బెర్లినుండి యిట్లాక తంతి వచ్చుచున్నది జర్మనీలో రాక్షసి బొగ్గు దిన దినమునకును మిక్కిలితక్కువ యగుచున్నది. దోరతుటయే కష్టముగనున్నది. ఆ రాక్షసి బొగ్గును గాపాడుకొను నిమిత్తము స్పిట్టరులందు వారు జర్మనీకి విశేషముగ ఋణము నీయవలసి వచ్చెను.

జర్మను సైనికులు నిరుత్సాహు లగుట.

లండను, జూలై 29:— 1901 సం॥ జర్మను సైనికుల సమగ్రాధ్యక్షమును గూరి కొండంతలుజేసి పొగడుచు ఇప్పుడో నేడో రేపో విజయము చేకూరనున్నపుడు జర్మను సైనికులు వెనుకవియుట కేవలము లజ్జాకరమని ఆడ్మిరలు స్ట్రీరు గారు ఘండుజన్మన సంఘమువారికి తంతివచ్చెరి.

బారువాకోడ్డువర్గ చిల్కానాకంటుకొను విషయమై దొరతనమువారి విచారణపూర్తి ఆయెను. రిపోర్టు ఇంకను వెలువడలేదు. 77 ప్రయాణికులు 4 గురు కూలీలు విగతప్రాణులై గట్టునకు కొట్టుకొ పోయినది అధికారులు తెలిసిరి. ఉపద్రవ మగుభీతిచే వీరు మృతులైరి తెలియచున్నది. మునిగిపోయిన వారిని బయటికి తీయుటకు ప్రయత్నములు జరిగినవి. కాని సఫలముకాలేదు.

ఆస్ట్రీయా

ఆస్ట్రీయా - సౌధి.

కొనెక్ హేగ్, జూలై 29:— స్వీసు మంత్రిమన 21వ తేదీని లాయకు జాడ్జి గారిచిచ్చ యుపన్యాస మునకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చు సంకల్పమున సంధివిషయమై వియన్నా వారును బెర్లినువారును ఏకాభిప్రాయమై యున్నారనియు గౌరవమైన సంధిజ్ఞ ప్రయత్నించు చున్నారనియు వియన్నా లో ప్రస్తావనమున ఆస్ట్రీయా విదేశాంగ మంత్రియగు జెన్సెన్ ప్రభువుగారు తెలియజేసిరి.

మిత్రమండలివారు మనల నెన్నడును అణగద్రోక్కజాలరు, మనలకుకూడ వారి అణగద్రోకుట కెంతమాత్ర ముద్దేశము లేదు. ఉధృత పక్షములవారును అంగీకరించినచో యుద్ధము సంధిలో ముగియును. కాన ముందు అనవసరముగ సైన్యములను ధనమును కోల్పోవ నవసరములేదు. సాధ్యమై నంతవరకు ఏదో ఒక ఒడంబడికను జేసికొనవలెను. మం దెపుమను మనల ఇట్టి యుద్ధము రాకుండగ అన్ని రాజ్యముల వారును కలిసి సంఘభావముతో ఏర్పాటులను జేయవలెను.

రాజ్యాంగ సభలలోని సభ్యులు ప్రజా పరిపాలనవారు లై యుండవలెనని వర్తమానమున ఆస్ట్రీయా హంగరీవారు ముఖ్యముగ కోరుచున్నారు. అయ్యది చేకూరుటకై ఆస్ట్రీయా హంగరీవారు ప్రయత్నించుచున్నారు. కాని వీనివిషయమై యితరు లెవరును తోక్యము కలుగజేసికొన గూడదని ఆస్ట్రీయా హంగరీవారు నిశ్చయించుకొనిరి.

మంగదేశాల్వీక దళము.

ఉద్దేశించబడిన బంగారినైటు హోర్సుదళమును గూర్చి “ఇంగ్లీషును” పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది. ఈయోచనము దొరతనమువారి యనుచునని బడసిినది. మంగరాష్ట్రీకు సేనాధ్యక్షులగు ఆర్. జి. ప్రేడిగారిద్వారా కర్నూలు సభ గారి యుద్ధముహింమాదేశ ప్రభుత్వమువారి కంటెను దొరతనము వారందలకు తమ యంగీకార మొసగి ఈమాల్వీక దళమంతయు ఆ గట్టు నెలతో పూర్తియై యి సెప్టంబరు నెల మొదటి తేదీ నుండియు శిక్షను ప్రారంభింపవలయుననిరి. ఇంగు యుద్ధతృణరత్యయ వంశములవారు ఆల్వీకులుగ జేరిరి. వారు మహ్యుశీయులేమైనను, హిందువులేమైనను, క్రైస్తవులేమైనను, ఏరుతమువారైనను, ఏకాతివారైనను, దేశీయులైనను కావచ్చును గాని అందఱును యుక్తవయస్సులోని వారుగ నుండవలయును. శక్తియున్న వారెల్ల రొక్కొక్క గుఱ్ఱమును కొనుక్కొనినవలెనని జేరవచ్చును. ఇప్పటి కప్పుడే 120 దళభాస్టులు వచ్చినవి. అందు 48 రు భారి వ్రదులు, 10 రు నక్కిలు, ఇంక నైదుగురు వక్కిలు చేరెదమని వాదనామొనరిరి. వారివ్రదులలో పి. కె. మజుందారుగారు మొట్టమొదట నీ దళమును జేరిరి. వైద్యమున జేసిన వక్కిలో సింగారు గారు ప్రథములు. అనేక కళాశాల విద్యార్థులును ఈ దళమున జేర నున్నారు. అన్నామురుండి, ఇప్పటికొక్క బహిందారుడు మాత్రమమునే సైన్యమున జేరగోరెను. తక్కినవారలు బెంగాలు దీహతులనుండి సంపాద పూర్వకముగ ముందునకు వచ్చిరి. కూచిహారు మహారాజుగారు, వారి తమ్ముడు, పాట్యా రాజుగారు, కిషోరిలాలుగోస్వామిరాజుగారి కుమారుడు, మా॥ ఎస్. పి. సింహాగారి కుమారులు, మా॥ బి. చక్రవర్తిగారి కుమారుడు, అల్లుడు, పాయిక్వారాజు కుటుంబీకులు కొందఱును ఈదళమున జేరిరి. కూచిహారు మహారాజుగారు అశ్వములకు కదనము నేర్పు నిమిత్తము తమ యావరణమున రెండు విశాల స్థలముల నొసగిరి. అచటరెండు ఆశ్వాశోహణ పాఠశాలలు స్థాపించబడును. నూరు అశ్వముల నుంచుటకు తగిన గుఱ్ఱపు సాలల గూడ మహారాజుగారిచ్చెదమని తోచుచున్నది. గుఱ్ఱముల కొనుక్కొన లేరని వారలకు కొన్ని గుఱ్ఱముల నిచ్చెదమని కాసిం బహారు రాజుగారును, కూచి హారు మహారాజు గారును చెప్పిరి. దొరతనమువారు నూరుగుఱ్ఱముల నెరు విచ్చెదమని సభ గారు తలచుచున్నారు. అవి పాఠశాలలోమాత్ర ముపయోగింపబడును. ఈ సైన్యమును దొరతనమువారు మూడుమాసములు యుద్ధము నొనరింప గోరవచ్చును.

హిందూదేశ రక్షకబలమున పథాదిదళములు, ఆల్వీక దళములు తయారు చేయబడివి. కొంతమంది తుల్యాహ పరులగు మంగదేశీయులు సైమానికదళము నొకదాని స్థాపింపవలె ననుకొనుచున్నారు.

మహాత్ముడైన సంఘమువా రింకను విద్యావిషయమున అందరికంటె వెనుకబడి యున్నందున దేశీయ మహాజన సభయు, హోమురు అధ్యయమును మనకు తగవని లక్ష్యజా పుము జిల్లాలో మోహరు దేశమందు అంజమత్ ఇస్లాము మతస్థు లందరును మోహరు బహిందారు క్రైస్తవీయుల సైన్యముల మేజిస్ట్రేటుల ఆయింపవో సాహెబు రెయిసుమియత్ అబ్దీ చుఖ్ కాత్ జాతోయిగారి యధ్యక్షతక్రింద సమావేశమై తీర్మానించుకొనిరి. మా॥ భూష్టిగారు మాత్రము ఇందులో జేరలేదు.

బొంబాయి నగరమున స్థాపించి ఎడిత్ కేటిసు అనునామె క్రిందటి సంవత్సరము మే 4 వ తేదీని కుమార్తె సహితముగ మెరిసిరి అన్నదమ్ముల హోటలుకుకు ఫలహారమునకేగెను. వారిద్దరుచట గూర్చుండి యుండగా హోటలు సేవకు డొకడు మీది నిద్రుచ్చక్తి వీనెనను సు జేయుచుండెను. వారిద్దరుకు వలదనిరి. పిచ్చుట నాకస్మికముగ నాచీవెన తల్లిమీదపడెను. ఆమెకు నెడ్ గాయము తగిలి వెంటనే ఆసుపత్రి కంపలడెను. ఆ సు పత్రి లో ఒక నెల యుండెను. నందు ఖర్చులవలనను, తనవృత్తి మారవలసివగులవలన రూ 15,000లు వచ్చుచు వచ్చెను గినక ఇప్పింపవలసినదని ఆమె హోస్పిటల్ వావాచెచ్చెను. ఆయాపద వాటిల్లుట నిజమే గాని అది ప్రమాదవశముననే జరిగినదని ప్రతివాదులు వాదించిరి. అయినను మంచు పుచ్చుకొనుటకయిన ఖర్చులలో సగము భరించెదమనికూడ వారు పలికిరి. సంగతి సంవత్సరములను సానులను విచారించి ఆ యాపద ప్రమాదవశమున జరిగినదనియు, దావాదారు ముద్దాయిలకు ఖర్చుల నిచ్చుకొనవలసినదనియు న్యాయమూర్తి కావోగారు తీర్పు చెప్పిరి.

సమకాలికాభిప్రాయములు.

శ్రీమద్దేవరాయల గుంటూరు జైలుమార్గము.

“అనుగో పసుపు, ఇదిగో ముసుగు” అను నటలు, గుంటూరు శ్రీమద్దేవరాయల గుంటూరు జైలుమార్గము, ఈ మార్గమును, యుద్ధకారణములవల్ల తీసివేతురని యొక గమని వ్యాపించు చున్నది. ఈ వాడుక జాక్షుల ప్రారంభముననే వింటిమిగాని, యది బహువాకుకగ వలచి లక్ష్యముంచుచున్నది. ఒకపుడు బహు వాడుకలుగూడ స్థిరపడుట గలదు.

ఇట్లుండ జేహికవ్యాసమున నూచించినట్లు శ్రీ గవర్నరుగారి కార్యాలయన సభ్యులగు, సర్ కాన్స్టేబుల్ వారు గుంటూరునకు వచ్చి, వెల్లెపివ ప యీ వాడుకకు ప్రాధాన్యత యేర్పడినది. నిజమెంతవరకో యిదమిథ్యమని మేము చెప్పుటలము గాని, “అవగా ననగా ఒక రాజు, ఆరాజు శేనుగురు పెద్దలను” కథ మోస్తరుగా, మేము వినిన యీ జైలుమార్గపు కథను నిందుక్రింద స్థల ప్రకటన తెలియజేయు. సర్ కాన్స్టేబుల్ గారు గుంటూరునకు వచ్చిన పనులలో శ్రీమద్దేవరాయల జైలును తీసివేయుట గూర్చి జిల్లాబోర్డు సభ్యులతో నాలోచించుట యొకటి యనియు, అందుననే కొంతయంది జిల్లా బోర్డు సభ్యుల పిలిపించిరనియు, విడివిడిగా వారితో నీ విషయము ముచ్చటించిరనియు, వారందులకు నొప్పికొని రనియు, సుక కథను వింటిమి. ఇందు నిజమెంతవరక గలదో జిల్లాబోర్డు వైస్ ప్రెసిడెంటు గారు గాని, తదితర సభ్యులుగాని తమకు తెలిసిన విషయముల చెలిపిన సంభాషించెదము.

ఏది యెందుల నున్నను మా యభిప్రాయమును చెలుపుటలో హాకరచుకున దేదయు నందదు; గావున చెలుపబూని తిమి. ఈ జైలుమార్గపు నిర్మాణమునందే, జిల్లాబోర్డు వారికిని కంపెనీ వారికిని యేర్పడిన పథములు కంపెనీవారికే యొక్కవ యనుకొనుట నేర్పడియున్నది. బోర్డువారికి వడ్డీగూడ నగిన స్థితిపాటునున్నది. జైలుమార్గమునుటచే, బోర్డు చక్కని ముచ్చుకులతో లేవు. ప్రస్తుత ప్రయాణసౌకర్యముల కలవాలు ఎడికావాలి, తిరిగి బండ్లమీదను, పడవల మీదను, ప్రయాణము చేయవలయునన్న నెట్లుండనో యోచించువును. ప్రజాకౌన్సిల్స్ స్థితి నటించును. ఈ రయులు మార్గమును బ్రస్తుతమావుట, నయులు వ్యూహకారమును, వానియందు నున వేయు నష్టకర్మము మున్నగు వానికొరకై యున్నది. దీనిని యూదావాకులతో కట్టకొంత చెరువుకలుగును. అప్పు డినుండి, ప్రస్తుత పరిస్థితి నాపర్వత తోలిగి పోవును; కావున జైలుకట్ట కట్టకొనినానికీ నికను, తిరిగి యాధానికీ తేవలయు నన్న మజిలీని లక్షల గూసానుల క్యయవసర వలసి కర్తవ్యము.

ఈ జైలుమార్గ మిప్పుడు పండు భాగములుగ కృతహరింప బడుచున్నది. గుంటూరు మొదలు తెనాలివరకు నున్న భాగము కంపెనీవారిది. తెనాలి మొదలు శ్రీమద్దేవరాయల గుంటూరు భాగము జిల్లాబోర్డువారిది. జిల్లాబోర్డువారి భాగముతో జోక్యము కలగించుకొనక, కంపెనీ వారిదియును, తెనాలి గుంటూరులకు మధ్యభాగమును అవసరముచుట్టి తీసివేసినచో, గుంటూరు వద్దకమున కొంతవచ్చు కలుగవచ్చును గాని, జిల్లాబోర్డువారు, ప్రజాకౌన్సిల్స్ వారు విశేషనష్ట ముండవోయి, శ్రీమద్దేవరాయల గుంటూరునకు గాని, గుంటూరునుండి శ్రీమద్దేవరాయల గాని, పోవలదినవారు ఎడికావ, తెనాలి వేవవలగుండ ప్రయాణము చేతురు.

ఈ జైలును తీసివేయుటలంక ప్రభుత్వమువారికి కలిగి యున్నచో, శ్రీమద్దేవరాయల గూడ ప్రభుత్వము వారాలలో చించుట కర్తవ్యము. ఇందుకు గూర్చిన కృతహరింపము ముగింపవరకు మామొక ప్రయత్నము లను తమ ప్రాధాన్యమున భిక్షప్రాయములను సకాలమున ప్రభుత్వమువారికి యందించుట చుంది యని ప్రజావాదులకు నూచించు చున్నాము. గానుకలన్నియు నభిప్రాయము యగుగాక యని సర్వేకృతుని ప్రార్థించు చున్నాము. (జిల్లాబోర్డువారి.)

తిరువల్లి క్షేత్ర వాణిజ్యయ పాఠశాల:— ఈ పాఠశాల నుండి పంకింపు ఇంబురు మీడియము పరిక్షకు పంపబడిన 6 కురి విద్యార్థులలో రెను గురు కృతార్థులయిరి. అందు ఇద్దరు మొదటి తరగతిలో కృతార్థులై సుకము రాజధానికి మొదటి బారుకు చెందన వారు రాజధానికి నూడన వారుగను కృతార్థులై.

గ్రంథ స్వీకారము

అక్షానతిమిర భాస్కరం:— గ్రంథకర్త శ్రీమత్తురమ హుసనీ, ఎస్. బి. సరస్వతి స్వాములవారు. శ్రీమద్రామానుజుల జీవితకారములు గలవని సప్రమాణముగ జూపబడినది. ప్రతులు వలయువారు యద్రంకెట్టి సీరయ్యవాయుడు గారు, కొల్లూరు గ్రామము, తెనాలి తాలూకా యని వ్రాసి కొనవలెను. వెల 0-6-0.

వసంత ప్రభ:— గ్రంథకర్త ప్రభల శ్రీరామకృష్ణులు. వెల 0-12-0. ఇదియొక నాటకప్రబంధము. కథ ఆంధ్రనాటక పితామహుని సారంగధర నమసరించి వ్రాయబడినట్లు కాన్పించుచున్నది. శైలి సులభసాధ్యము. జనసామాన్యమున కెల్లవారికిని సుబోధకము. గ్రంథమందు త్రొత్తాశయములు అభిప్రాయములు లేకున్నను కథ చదువుట కింపుగ నున్నది. ప్రతులవలయువారు వెక అంకుకంపెనీ, ఈశాన్య బిల్డింగు, కాల్పజేరి, బొంబయి యని వ్రాసికొనవలెను.

కోకిల:— గ్రంథకర్త పి. యశ్ రామకృష్ణశర్మ. వెల చందాదారులకు 0-6-0. బల్లారి విజ్ఞానవర్షి గ్రంథమాల ప్రచురములలో ఇయ్యది మొదటిది. ఇందిలి కథ తెల్లమగు తేటపడములతో వ్రాయబడినది. కోకంటి పాటలవలె ఇట్టి నవలలకు బదులుగ ఏ దేశచారిత్రిక విషయమునో, ప్రకృతిశాస్త్ర విషయమునో ప్రచురించిన లోకమున కంతకును ఉపయోగముగ నుండగలదు. వర్తమానమున ఇట్టివలెన్నియో కలవు. మేమిట్లు వ్రాయుట గ్రంథకర్తను నిరుత్సాహముచుట యని తలచి కూడదు. వీరి యుత్సాహము, అభిలాషను జూడకమున్నగు సీయుగ నున్నది. అక్కతన పిన్న కవులకున్నై యుండియు ఆంధ్రభాషను నేరింపవలయు ననెడి కుతూహలముగల ఈ గ్రంథకర్తవంటి వారందరును ప్రజాసేవకుగూడ యోచించి వాద్యమును ప్రధానముగ జూడకస్థానముగ గ్రంథములను ప్రచురించినచో స్థానముగ నుండును. ప్రతులు వలయువారు సి. వి. శ్రీరామరావు, మ్యానేజరు, పద్మవిలాసము, కల్యాణ య్యనని వ్రాసికొనవలెను.

శృశానవాటిక:— బ్రహ్మశ్రీ శ్రీరామ ముద్రావ్యాఖ్యాతాశ్రీ గారిచే రచింపబడి ప్రకటింపబడిన “శృశానవాటిక” యను మనోహరమగునవల మాకార్యాలయము నలంకరించినది. దీనిని త్వరలో విమర్శించెదము. కావ్యశీర్షి యని పుస్తకము వెల రూ 1. కల్యాణివద్ద గ్రంథనిలయును గాయవరం రాయచండ్రపురం పోస్టు నోవావరజిల్లా యని వ్రాసిన గ్రంథములు లభించును.

“స్లాటరు ఆఫ్ ది ఇస్టోనీ నెంటుస్”:— అను నాంగ్లభాష గ్రంథము మాకార్యాలయమునకు చేరినది. ఈ గ్రంథము చెన్నపురి వైద్య కళాశాలలో ఆస్టిట్యుట ప్రొఫెసరు గారున్న జి. శ్రీనివాస మూర్తి, బి. ఏ; బి.ఎల్; ఎం. బి. సి. ఎం గారిచే వ్రాయబడినది. ప్రస్తుతము చెన్నపురి కాన్స్టేబులు ఆక్టింగు హెల్తు ఆఫీసరుగా నున్న కె. రాఘవేంద్ర రావు బి. ఏ; ఎం. బి. సి. ఎం గారు పోస్ట్ గ్రాడ్యుయము వ్రాసిరి. వెల రూ 1-0-0. వలయువారు గ్రంథకర్త గారికి వ్రాయవలెను.

గీత రహస్య సంగ్రహము:— ఈ ఆంగ్లగ్రంథము మాకార్యాలయము జేరినది. ఈ గ్రంథము హైదరాబాదు నేడంత శత్రుమును, మనమును మున్నగువానిని గూర్చి, లోకమాన్య తిలకు గారిచే వ్రాయబడినది. దీనిని బి. ఎస్. జోషి, ఎస్. ఏ. గారు సంగ్రహముగ వ్రాసిరి. ఇందు వివృతసాతముగ వ్రాయబడిన శ్రీ తిలకుగారి జీవిత సంగ్రహము తేటపాటలలో లభించు బడి యున్నది. ఇం దనేక మహా విషయములకు తిలకుగారు చర్చించియున్నారు. ఇట్టి గ్రంథమును సులభమగు శైలిలో వ్రాసి జనుల కందజేసిన జోషి గారు ప్రశంసనీయులు. ఈ పుస్తకము వలయువారు మాజేజు ఆర్యభాషాషా ప్రెస్సు, పూనా నగరము అని వ్రాయవలయును. వెల రూ 0-8-0 మాత్రము. ఈ పుస్తకము నెల్లరును చదివి ఆనందింప దగును.

కరండికరుగారు:— చెన్నపురి దొంతనమువారి యుద్ధ రువు నమసరించి కరండికరు గారు నేగు సాయంతనము జూంబాయి మొలులలో చెన్నపురి నుండి బయలు దేరి వెల్లెదరని తెలియుచున్నది.

అనిమి నెంటుస్సుగారి శిలావిగ్రహము

సర్ ముద్రావ్యాఖ్యాతగారి శిల్పి. చెన్నపురిలో సముద్రతీరమున నవకుల స్థలమున మన కందరమును పూజ్యతను నాయకు లగు అనిమి నెంటుస్సుగారి శిలావిగ్రహమును నెలకొల్పి. మన భక్తి కృతజ్ఞతల నియక నెల్లడింప ప్రయత్నములు చేయబడుచున్నవను వార్త యెల్లరు మను సంతసప్రదము కాగలదని నేను తలంచెదను.

ఈ శ్వేత శిలావిగ్రహము కట్టి ప్రదేశమువరకు మాత్రమే యుండును. సుప్రసిద్ధ సిల్పి శాస్త్రుజ్ఞుడగు బొంబాయి నివాసి సహాత్రేగా రి విగ్రహమును చేసెదరు. కాన నివిగ్రహము స్వదేశే ప్రతానుగుణ్యముగనే యుండగలదు. కృత్యముగూడ, కథికము కాదు. శిలా విగ్రహ స్తంభముపై నుచితమగు లిపి చిత్రింపబడును. ఇందులకు భారతీయులందఱు నేకగ్రీకుముగ నంగీకరింతురని విశ్వసించుచున్నాను. ఆయా పట్టణములలో నిట్టి విగ్రహములను నెలకొల్పిగోరు వారికి తెలుపు సి నెంటుతో చేయబడిన విగ్రహములు 1 వంపబడును. నా మొదటి సంకల్పము ననుసరించి సరుపాడిన ముత్తముతో డ నీ శిలా విగ్రహ ప్రతిష్ఠా ప న ము ను జరుపుట క వ కా శ ము క ల దు గా ని కృతజ్ఞతను నెల్లడింపగోరు వారందరును యథాశక్తిని తోడ్పడుటకు వీలగు నట్లు శిలావిగ్రహ నిధిని ప్రత్యేకముగ నెలకొల్పటకు నిశ్చయింపబడినది. ఇది వరకెచ్చినవారు మరల నిందులకు ప్రత్యేకముగ నిచ్చుట కవకాశము కలదు.

ఈ శిలావిగ్రహనిధికి విరాళముచ్చువారు తలకొక యాపాయకంపెనీ హెచ్చుగ నిచ్చిన స్వీకరింపబడెను. పంపగోరు వారు ఏ. రంగనాథం మొదల్యారు గారు, కార్యదర్శి-వి నెంటునిధి సంఘము. జె. ఎం. బి. ఏ ఆస్పీనియనుబీధి చెన్నపురి. అని వ్రాయవలెను.

ఇరువురు దొంగలు వింతగ పట్టబడుట:— హూరాలో గత గురువారము తెల్లవారుజామున 3 గంటలకు ఒక చిత్ర శిల్పకునియింట ఇద్దరు దొంగలు ప్రవేశించి సుమారు 700 రూ॥ లు విలువగల నగలు ఉంచబడిన కట్టపెట్టెను. యెత్తుకు పారి పోయిరి. పారిపోవు తొందరలో వారికొక బీరువాను నెలుడద వైచిన కృషిచే చిత్రశిల్పకును నిద్రనుండి లేచి యాయకంపెనీకి తలదాచి గోచకు వెళ్లకన్నము అనుపడెను. నెట్లై జేదను చూచు కొను న పట్టికి నగలపెట్టె కానరాలేదు. తక్షణమే దొంగలు, దొంగలు అని పెద్ద కేసు వేసి యిరుగు పొరుగు వారలను లేపి వారి సహాయమున దొంగలను వెతక నారంభించెను. ఒక సందు మొగకు దిగుగ కొట్టుబడిన పెట్టెను ఒకదానిని వారు చూచిరి. ఆ పెట్టెతో గూడ దొంగలను వెతకిరి. కాని దొరకనందున జరిగిన సమాచార మంతయు పోలీసు వారికి వారు తెలియ జేసిరి. పోలీసువారు దొంగల కొరకు భోగ్యాలను చేయుచుండిరి. గురువారము తెల్లవారు జామున గ్రేండు ట్రంకుకోర్టుపై బోవుమండిన యిద్దరుపై ఆచరణము కలిగిండున పట్టుకొంటి మని పోలీసు వారికి సి. బి. డి పోలీసు వారు తెలియజేసిరి. వారివద్ద నున్న నగలు తనజేయని చిత్రశిల్పకును ఆనవాలు పట్టెను. కేసును గురించి ఇంకను భోగ్యాలను జరుగుచున్నవి.

వంగ దేశపు నైమానికదళము

వంగ దేశమున నైమానికదళము నేర్పుచుటకు ఏర్పాటులు చుటుకుగ జరుగుచున్నది. వంగ దేశములు 12 నిమానములను కొని ప్రభుత్వమువారికి యిచ్చెదమని తెలియజేసిరి. వంగ దేశములు కావలసినంత మందిని నైమానికపనులందు తరిగిమ జేయబడుటకు పంపవలెను. వీరు తరిగితు నొందిన విదప విమానములను నడిపించగలరు. దీనికంతకు 2 లక్షల రూప్యము లగునని తెలియుచున్నది. ఈ సామ్యుద్ధానరకే వార్తాత్తమచేయబడినది. ఈవిరాళ మంతయు ప్రభుత్వమువారికి త్వరలో తెలియజేయబడును.

చిగ క్కాల సంగ్రాహము:— ఈ సంగ్రాహాధిపతి కీర్తి కేసులైరి. ఇప్పుడే సంగ్రాహమునకు ఎలయి రాజారామశర్మ ఎం. ఆర్. ఏ. ఎస్. ఎఫ్. డి. ఎస్ గా రధిపతు లగుదురని విషయ కంఠయు సంతసించుచున్నాము. వీరుచాలా మహారథావులును శోభాభిమానులు నని మేము పేరుగ వ్రాయబనిలేను.

జేలు తంజావూరు నేవాలయపు కర్మకర్తలగు డి. ఎస్. గ్రంథము ఒకవారుగాను కాలభగ్యము మొదలుకలన ఒక భర్మకర్త స్థలము కాశీగానుండెను. శ్రీ శేషులయినవారికి మారుగ వారి మేనల్లుండగు డి. ఏ. భాగ్యప్ర. ఒకవారుగాను ప్రభులచే నెన్నుకొనబడిరి.

పూనా నగరపాలక సంఘసభ.

పూనా నగరపాలక సంఘమువారి యజమాన్యమున ఈ నెల 27వ తేదీన పూనా నగరమున కిర్లాస్కారు నాటిక కాలలో బొంబాయి రాజధానిలోని స్థానిక సంఘములన్నియు సమావేశమయ్యెను. స్థానిక సంఘములయొక్క నిర్మాణమును గూర్చియు, అధికారముల గూర్చియు, స్థానిక సంఘముల ఆదాయము నభివృద్ధి చేయుటను గూర్చియు, నిష్పంధించిత ప్రాథమిక విద్యను గూర్చియు, ప్రత్యేక స్థానిక స్వపరిపాలనమును నెలకొల్పుట గూర్చియు, పురపాలక సంఘములలో పనిచేయువారలకోటకు ప్రత్యేక పాతకాలల నుంచుటను గూర్చియు, గ్రామపంచాయతుల నెలకొల్పటను గూర్చియు సభలో తర్కింపబడును. వైవిధ్యముల తర్కింపగా నిక కాలముండిన స్థానిక స్వపరిపాలనమును గూర్చి కొన్ని ఉపన్యాసములు చదువను ద్వేషపడెను. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు దివాన్ బహద్దూర్ కె. ఆర్. గాడ్కేలు గారు సభాకార్యక్రమము నారంభించిరి. హోమురాలు, హిందూదేశ స్వపరిపాలనము మొదలగు పెద్దసంగతులు తక్షణంతోగ సంబంధించినవి గావని వారు చెప్పిరి. బొంబాయి రాజధానియందు 26 జిల్లాస్థానిక సంఘములును, 216 తాలూకాస్థానిక సంఘములును గలవు. వాటియందు 3690 గురు సభ్యులుగలరు. వారిలో 1611 గురు ప్రజలచే నెన్నుకొనబడుచున్నారు. ఆటలనే రాజధానియందు 157 పురపాలక సంఘములు గలవు. అందు 2166 గురు సభ్యులు గలరు. వారిలో 958 గురు ప్రజలచే నెన్నుకొన బడుచున్నారు. ఈ సంఖ్యలో బొంబాయి పురపాలక సంఘమును గలవలెదు. సంఘముల వారు ప్రాథమిక విద్యను, ఆరోగ్య వసతులను, కాలువల ఏర్పాటులను, ప్రయాణ సౌకర్యములను, వైద్యసహాయము మొదలగునవి యన్నియు జూడవలసి యుండును. అనగా తమ తమ ప్రదేశములలోనున్న జనుల సౌఖ్యమునుగూర్చి వారు పూచీదారులుగ నుండవలయును. సభాధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిన మానసియలగు పేటెలు గారు సభాధ్యక్షమును వహించిరి. స్థానిక స్వపరిపాలనము హిందూదేశమున పూర్వకాలము నుండియు నెట్లు అభివృద్ధి మొందుచున్నదియు, బ్రిటిషువారు దాని నెట్లు మార్చినదియు మొదలగుచరిత్ర నంతయు వారు తక్షణాధ్యక్షకోపన్యాసమున సంగ్రహముగ చెలిపిరి. సంఘములు కేవలము ఎన్నిక సభ్యులనే గలిగియుండవలయును సంస్కరణము లిన్ని దావశ్యకములు. అధ్యక్షులు, అధికారులును ఎన్నికొనబడినవారుగను ఉండవలయును. స్థానిక సంఘాధ్యక్షులు లలో కొంతభాగమును దొరతనమువారు నిరంతరమును ధరింపుచుండవలయును. ప్రాథమిక విద్యాధ్యక్షులును, మాడుపంతులను దొరతనమువారు ధరింపవలయును. అధ్యక్షకోపన్యాసానంతరమున సభ యరచిదిద్దినమున కాపికయబడెను. చర్చింపవలయు విషయముల హాజీరుచుట కొక సంఘము నియమింపబడెను.

గోదావరి మండలవార్తలు.

ఈజిల్లాలో గాకినాడ రామ చంద్రాపురం తాలూకా లలో కలరా యిప్పుడు వ్యాపించి యున్నది. దీని నివారణ కొరకు మునుపటివలె ప్రత్యేక వైద్యులను నియమించుటకు వైద్యాధికారులు సాగ్రము కాకున్నదనియు. ఆయాతాలూకాలలోని ఆసుపత్రులను తాత్కాలికముగా మూసి వారి నీ పనికి వినియోగించుచును వినుచున్నాను.

5వ వార్డులోని యేళ్ళవారి గండులో తమవస్త్రం ధనముతో సొక మంచినీళ్ళ కుళాయిని, నీళ్ళలోత్రైను, ఆహ్లాద పజిలకు కట్టించు యిప్పుటకు మ్యానిసిపలు కౌన్సిల్లర్ ముత్తా మాణిక్యంగారు తెలియపరచిరి. కాన్సిలువారు దీనిని వందనము లతో సంగీతించిరి.

వైసెల 8 తేదీ మొదలు ఎల్విక్ పేటలోని మొదటి మూడవరకతి స్థలములు కొన్ని తిరిగి వేలం చేయబడును.

కాకినాడ కాశీలో 20 మందికొరకు నెకండర్ ప్రెంసనింగ్ తిరుగతి విశవదేవ రవి

మిత్రముడలివారి విధానమును చర్చించుట

బొల్లనగారి వాగ్దాళము

లండన్, జూలై 30:—మిత్రముడలి వారి విధానమును గురించి ఏకైకతైర్లో, నీలుబట్టినవారు కామవ్యవధిలో ప్రశ్నించిరి. మన స్వభావము నిమిత్తము మనము సంగ్రహమునకు దిగలేదు. మనకును మనమిత్రులకు కొంచెము తారతమ్యము కలను.

1869 సం. చివరగూడ ఏర్పాటుచేసిన ముట్టడికి పూర్వము పరామర్శ నొప్పన్నదో అస్థితికి మనమిత్రుల పరామర్శమును తేయడగ ఎట్లు మిన్నకుండగలమని భావన గాగు నుడిపిరి.

హోమురాలు ప్రతికూల సభ

హోమురాలు సభక్రింద మారుట.

ఆగ్రానగరమున ఈ నెల 21 వ తేదీన హోమురాలు ప్రతికూలసభ జరుపబడునని హిందువులను మహమ్మదీయులును 30మంది సంతకములుచేసి ఆహ్వానపత్రమునుపంపిరి. అనుకూలరకు మాత్రమే రహస్యముగ నోటీసులను బంపుటకు వారు ప్రయత్నించిరి. కాని విషయమెట్లులనో వెల్లడి యైనది. ఆనాడు చాలమంది సభకు వచ్చుటచే ప్రారంభముల భయపడిరి. ప్రేమలు చేసినవారిలో ముసలమును పత్రికా సంపాదకు లొక్కగు మాత్రమే సభకు వచ్చిరిగాని జనసమూహమును చూచి చల్ల నటించి పారిపోయిరి. మరొకత నేపటికి చేత్రాలు చేసినవారిలో నికొక రగనొక మహమ్మదీయు న్నాయవాది సభకు వచ్చెను. ఆతని సభ్యత్వముగా నియోజించిరి. అతడు నిరాకరించెను. పిమ్మట డాక్టరు మురళీధరు గారు సభ్యత్వముని యియోజించిరి. మురళీధరు గారు ప్రారంభముల యుద్దేశ్యమును సభవారికి వ్యక్తపరచిరి. పిమ్మట పలువురు హోమురాలు ఆవశ్యకతను గూర్చి యుపన్యసించిరి. ప్రతికూలసభను చేయ గోరితిమని సంతకములుచేసిన వారిలో చాలమంది అనుమతిని బడయకుండనే వారి పేరులు వ్రాయబడెనను గట్టుగూడ బట్టబయలైనది. అట్లుల రహిమా నుగారి పేరుగూడ వాహ్మనపత్రమునందుండెను. అతడు సభకువచ్చి తన యనుమతిని పొందకుండనే ప్రతిపాలురు తన పేరుగూడ చేర్చుకొనిరి నుడివెను. ఆపుడు సభవారందరు సిగ్గు సిగ్గు అని ఆరచిరి.

తిరుచనాపల్లి కలవరము:—నాటిక కాలలోనికీలోయ కలవరము కలిగించిన నైనుకులను పోల్చుటకు 29-వ తేదీన నైనుకుల సందర్శిని రెండుసారులు మైదానమునకు రావించిరి. వారిలో 28 గురిని పోలీసువారును ఇతరులును గుర్తించిరి. వీరిలో ముగ్గురు కలవరము జరిగిన నాడే పట్టుకొనబడిరి. తక్కిన వారి నిటీవల గుర్తించిరి. హోటెలు కీవరు విశ్వనాథయ్యురు చాలమందిని గుర్తించెను. కంటోనుమెంటును వాటి నైనుకులు పోరాదని నైకో దోగ్యులు ప్రకటించిరి. అట్లైనన పోయి రేమోనిని పరిశీలించుటకు ముక్తవారము ధునా కొండరు నైనుకులు వెతుక రాగా ప్రజలు భయపడి యిండ్ల తలుపులను దుకాణములను మూసికొనిరి. పోలీసు డిప్టీ మాపర్నెంటుగారు కనిపింబులను అన్నిచోట్లను కావలి యించి ప్రజలకు దైర్యము కలుగునట్లు స్వయముగ బోధించిరి. ఈ నెల 29వ తేదీన ప్రజలు నిశ్చయముగ మామూలు ప్రకారము చాల రాత్రి యగువరకును దుకాణములను తెరచి యుంచినచి యొక విశేషము మ్యాంబిడియా పత్రికకు 29వ తేదీన తంతి వార్తలు సంచెను.

నేటి వాతావరణసిద్ధి:—వాయుభారమునందలి తగా మార్పులచేపు. పశ్చిమ తీరమునందు కొద్దిగా తగ్గినది. వాయుతీవ్రత కొద్దిగా పెచ్చినది. దిశలు సాధారణముగా నున్నవి. బంగాళాఖాతమునకు త్వరభాగమునందత్వలవాయు భారము గల ప్రదేశము లొలిగిపోయినది. ఈ యుదయము గూడలూరు కల్పికోట, మంగుళూరు, కార్వారు, పురుకోటలయందు వాయువునందు చలనము కనపట్టలేదు. మొత్తము మీద అంతటను పగటి యుష్ణ మధికముగ నుండినది. రాధాని అంతర్భాగమునందత్వలవాయు కనపట్టినది. నిన్నటిదినము కడప, తిరుచనాపల్లి, పురుకోట, మసలముందు 100 (ఫా. నుండి 101 (ఫా) డిగ్రీలరకు వృష్ణము కనపట్టినది. నాగపట్టణమున ఇంచుమించుగా 100 డిగ్రీల యుష్ణగ్రాముండినది. గూడలూరు నెల్లూరులందు 97½ నుండి 99 డిగ్రీలవరకుండెను. మచిలీబందరు, గుంటూరు, చెన్నపురి, అనంతపురం, బద్నోరి, కర్నూలు, నెల్లూరు నేలములందు 93 నుండి 96 డిగ్రీలరకు వృష్ణముండెను. వాల్తేరు, కాకినాడ, కోయంబుత్తూరు లం గించుమించుగా 90 డిగ్రీల యుష్ణముండెను. తక్కినచోట్ల 90 డిగ్రీల తక్కువ యుష్ణముండినది. చెన్నపురి తీరమునందు రాత్రి యుష్ణము సాధారణస్థితికంటె తక్కువగా నున్నది. తూర్పుతీరమునందు వృష్ణము లంకుటచేతనే ఇల్లున్నది. ఈ ప్రదేశములందు వాయువు సందార్భిత అధికములు దట్టమైనవి. నిన్నటిదిన ముత్తరసర్పారలందు వృష్ణముతగా లేదు. నెల్లూరు, బద్నోరి, కర్నూలు, గూడలూరు నందత్వలవాయుగ వృష్ణించినది. చెన్నపురియందు దించుమించుగా 1 అంగుళము వృష్ణించినది. పశ్చిమతీరమున కొద్దిగా వృష్ణించినది. మంగుళూరు నందు 2 అంగుళములకు వైగ వృష్ణించెను.

TELEGRAMS.

Calcutta

Home Industries Association.

Activities of the Decca Branch.

CALCUTTA, July 30. The Decca Branch of the Home Industries Association has made a good beginning. From the information that is available it is understood that the Association has made an elaborate investigation into the weaving industry of Decca and has submitted a report recording the results. It has also been enquiring into the conditions of the conch-shell industry of Decca and has been trying to help conch-shell workers by arranging the sale of raw materials to Decca workers at reasonable rates. The horn-button industry of Decca has also attracted the attention of the Association. It has further taken up the task of developing the comb industry of Decca. There are about a thousand comb-makers living near Chuklabazar, Decca. The Association has also helped the introduction of a new warping machine among weavers through an expert weaver who went to Decca from Serampore.

A Football Affray at Howrah.

Mao Stabbed to Death.

CALCUTTA, July 30. Last Sunday afternoon a team consisting of mill hands living at Howrah met a team of mill hands from Sibbur in a friendly football match on the Howrah maidan, a Bengali acting as a referee. The team from Sibbur was the first to score a goal and this was afterwards equalised by the opposing team. This it appears led to an altercation between the two teams, in which some of the spectators took part and there was a general "melee". In the course of the altercation a man who was present on the ground whipped out a large knife and attacked one Shaik Bhutia, who was fatally stabbed in the region of the heart, and died instantaneously. The same man, after seriously wounding two other millhands who attempted to capture him, got into a ticca gari passing by and drove off at an excessive speed along the churub road and has not been heard of since. The Howrah police arrived on the spot shortly afterwards, and removed the deceased millhand to the mortuary, while two injured persons were taken to the Howrah hospital where they have been detained. The police are making a vigorous enquiry into the matter.

INDIAN WAR LOAN.

CALCUTTA, July 30. Applications to the War Loan received through Post Office are as under:—The figures for Post Office section are for the period ended 23rd July and those for Cash Certificates for the period ended 15th July:—

Provinces	Post Office	Cash Certificates	Total
	Rs.	Rs.	Rs.
Bombay	60,97,150	1,16,18,955	1,77,16,106
Central	42,01,325	1,04,29,818	1,46,31,143
The Punjab	50,60,650	88,98,380	1,39,59,030
U. Provinces	13,01,100	61,11,309	1,04,12,409
Bengal	29,40,325	53,52,832	82,93,157
Burma	13,65,150	29,16,728	42,81,878
Madras	13,59,050	18,51,506	32,10,556
Behar & Orissa	10,25,000	21,00,591	31,25,591
Assam	2,97,925	7,21,269	10,19,194
Bombay and Central Cash Certificates figures for the first and 2nd weeks of July not received yet.			
The total loan figures so far as known stand as follows:—			
Main Section	...	...	38,32,54,400
Treasury Bills received in England	...	...	1,64,36,600
Post Office Section	...	...	2,66,47,676
Cash Certificates	...	...	5,00,01,388
Total	...	...	47,63,40,063

Punjab

Punjab Customary Law.

Labours of the Codification Committee.

LABORE, July 30. A Press communique says:—In March last the Lieutenant-Governor appointed a Committee with the Chief Judge of the Chief Court as President to consider and formulate detailed proposals for the codification of certain parts of the Punjab Customary Law on the lines indicated in the Government Resolution of the 6th July 1916, reviewing the report of the Simla Conference of September 1915. The Codification Committee has since held nine sittings at Lahore and two at Simla. It has drafted two Bills designed to give effect to the resolutions passed by the 1915 Conference. The first of these places certain restrictions on the suits and pleadings concerning alienation and adoption under the Customary Law, while the second curtails the period of limitation applicable to certain suits of a similar kind. Both the Bills are now being widely circulated for opinion. The Committee has also drawn up a comprehensive report, which is still under the consideration of the Government, regarding the principles and methods to be followed in the enquiry into the existing custom which must precede the attempt to codify.

Sind

Sind Moslems Opposed to Congress.

And Also to Home Rule.

KARACHI, July 30. The Anjuman Islam of Mehar Divisions of Larkhana district at a general meeting under the presidency of Khan Sahib Rai Mian Ahnibukh Khan Jatoti, Special Magistrate and Zamindar of Mehar has passed a resolution declaring that with the exception of the Hon'ble Mr. Baugri the whole of Muhammadan community in Sind is emphatically opposed to the Indian National Congress and the Home Rule movement for reasons that the Mahomedan community is still backward in education.

THE GREAT WAR

Russian Premier Confers With Army Chiefs

Intense Fury of Cannonade in Flanders

Twelve Months of War: Allies' Substantial Gains

AUSTRIAN PREMIER ON PEACE

[Reuter's Agency.]

Great Britain

THE WAR SITUATION.

France as Determined as Ever.

Russia Will Become More Formidable.
Premier's Words.

LONDON, July 30.
Mr. Lloyd George presenting gift to the Chairman of the Press Gallery of the Commons on behalf of his Press Colleagues made a brief but important reference to the war situation. "I have just returned from Paris," he said "where I had a useful talk with the leading representatives of the French Press. I am glad to be able to state that the spirit of France is better than I have ever known it. This is remarkable because it is at the end of the third year of war which has meant a great deal more to France than to us because they have suffered horribly and the enemy is still in their country and also because a sense of discouragement might have been expected from the great collapse of Russian armies but we have received information that Russia will recover and become as formidable as ever she was (Applause)

British Shipping and War Requirements. Shipping Ministry's Statement.

LONDON, July 30.
The Ministry of Shipping has issued a detailed statement showing the sacrifices incurred by the British shipping in connection with the war. It shows that fifty per cent of tonnage previously engaged in distant trading with foreign countries and Dominions has been brought home. Fourteen millions of ocean going tonnage are serving at Great Britain and Ireland at present and six and half millions of that are engaged on war service. A very substantial amount of shipping has been assigned to meet the needs of the Allies for both munitions and foodstuffs. The situation has now reached a stage necessitating the complete control of all shipping in order to ensure the best national employment of every vessel and to direct to the station high profits arising from war conditions. Except for a few vessels engaged on work vital to the Colonies and vessels chartered by France and Italy Government has requisitioned thirty seven per cent of the British Ocean going transports and all liners. Profits from the requisitioned ships will go to the Government not to shipowners. Many trades built up in distant waters by British enterprise have to be abandoned to neutral shipping and the withdrawal of ships has injured many export trades particularly to India and the Far East and also to distant Colonies. One effect of which is that the market value of neutral vessels is double that of the British.

After describing huge reductions in commercial imports and exports the statement says:—We have therefore sacrificed ruthlessly the needs of our industry and commerce. Temporary increase in exports to the Allies is no substitute for the loss of permanent trade.

Swansea Meeting Broken Up.

LONDON, July 30.
The Pacifist meeting organised by the All-Wales Council of Soldiers and Workmen's Delegates at Swansea at a Picture Palace was broken up before it had an opportunity of starting. Soldiers and sailors leading crowds of civilians held a demonstration outside and then rushed the Hall. A sharp conflict ensued and the Pacifists armed with sticks and brass stair-rod were forced back to the staircase which they stoutly defended. The attackers however seized the furniture and charged and captured the staircase, showering missiles on the fleeing Pacifists, who surrendered and were cleared out not very gently. The Loyalists concluded by holding a patriotic meeting.

British Labour Leaders go to Paris. To Discuss Situation. Questions in Parliament.

LONDON, July 29.
A question in the House of Commons to-day elicited an announcement that Messrs. Henderson, Wardie and Ramsay MacDonald had gone to Paris "to discuss the situation with representatives of French and Russian Labour Parties. Mr. Bonar Law stated that Mr. Henderson went in his capacity of Secretary of the Labour Party. Arrangements for the visit were settled without the knowledge of the Government.

Several members asked why the Government had not interfered.

Mr. Bonar Law replied that the only way to interfere would have been to refuse passports which the Government did not do. He denied that passports had been suspended.

Several Tons of Bombs Dropped

LONDON, July 30.

The Admiralty announces that naval airman on Saturday night dropped several tons of bombs on Bruges, Thorout, Middlekerke and Ghistelies with good results numerous explosions occurred. The machines returned.

Derby betting:—2.1 against Gay Crusader,
7.2 Diam
6.1 Damsellon
7-1 Dark Legend
20-1 Colleger, Scratching, Lisalinchy.

Mr. Churchill Elected.

LONDON, July 30.

The following is the result of the by-election in Dundee
Mr. Churchill 7302.
Scrymgeour (Prohibitionist) 2036.

Allies' Policy Discussed.

Mr. Balfour's Statement.

LONDON, July 30.

In the House of Commons Mr. Annan Bryce and Mr. Neel Buxton raised the question of the Allies policy.

Mr. Balfour said that we stood on a different position from many of our allies for we did not enter the war for any selfish purposes. If France asked it, he failed to see how we could refrain from proceeding to assist her until she was restored to the position existing before the attack engineered by Bismarck in 1866.

France

Twelve-Month's War.

The Results Summarised.

LONDON, July 30.

Reuter's correspondent at the French headquarters, summarising the events on the Western Front since the battle of the Somme in July last year, shows that the British and French have taken 170,000 prisoners, including 3,500 officers, 948 guns, 780 trench-mortars, and 2,500 machine-guns, and have forced the enemy to abandon one hundred miles of fortified front. The relative superiority of the British and French armies has steadily increased. Recent combats have shown that the French morale is as high and their fighting spirit as keen as ever.

Attempted Air Raid on Paris.

LONDON, July 30.

PARIS.—The enemy attempted to make an air raid on Paris to-day. "Le Journal" states that one German aeroplane reached a suburb, but the damage was not serious.

Russia

RUSSIAN SITUATION.

Divided Opinions.

LONDON, July 30.

PETROGRAD.—The Cadets insist that the Government shall not be controlled by the Council of Soldiers' and Workmen's Delegates, but they agree to an equal number of Cadet and Socialist Ministers. They refuse to enter a Cabinet including M. Tchernof, Minister of Agriculture. Socialist ministers threaten to resign if M. Tchernof is superseded.

M. Kerensky Confers with Army Chiefs.

A telegram from Petrograd, dated the 28th inst., says that M. Kerensky has gone to the Military Headquarters to confer with the Commanders of the various fronts, also with Generals Alexieff, Russky, Gurko, and ex-War Minister, Gutchkoff. The question of M. Kerensky remaining War Minister will then be decided. Admiral Koltchak, ex-Commander of the Black Sea Fleet, is mentioned as likely to be the Navy Minister. Cadets are prominent in the negotiations for the formation of a Coalition Cabinet.

Escape of the Arch-Agitator.

LONDON, July 30.
The "Bourgeois Gazette" says that Lenin has escaped in disguise to Germany. M. Koshal Whilom, the Lord of Kronstadt, has surrendered.

TELEGRAMS.

Germany

A Loan to Germany.

The Only Way to Get Coal.

LONDON, July 30.

A telegram from Berne says that Switzerland has decided to make Germany a substantial loan as the only means of securing coal which is becoming scarcer in Germany.

The Spirit to Collapse.

In the German Army.

LAHORE, July 30.

LONDON, July 29th.—Admiral Scheer has telegraphed to a branch of Pan-German League extolling the spirit of unity shown in 1914 and contrasting with it the present tendency to collapse ignominiously on the threshold of victory.—("O. & M. Gazette.")

Austria

Austria and Peace.

Foreign Minister's Reply to Mr. Lloyd-George.

LONDON, July 29.

COPENHAGEN.—The Austrian Foreign Minister, Count Czernin, in an interview in Vienna, replying to Mr. Lloyd George's speech on the 21st instant at Queen's Hall, alleged the complete agreement between Berlin and Vienna regarding peace, which must be an honourable one.

The "Entente" will never crush us, and we do not intend to crush them. The war will end in peace by understanding, hence further sacrifices are useless. It is necessary to reach an understanding as soon as possible. All states must unite in order to make a future world-war impossible.

He added that the democratisation of Constitutions was the keynote at present, and Austria and Hungary were working for it but they declined outside intervention.

America

No Nation is Safe.

Unless German Militarism is Overthrown.

Mr. Lansing's Statement.

LONDON, July 30.

NEW YORK.—Addressing the Officers Reserve Corps Mr. Lansing asked them to rid their minds of any idea that they were fighting anybody's battle but their own. Would a victorious Germany have withheld her hands from such a rich prize as the United States? Would it have been easier and wiser for the United States to await such an event and fight Germany single handed than to unite with Germany's brave enemies now and end for all time this military menace? You are fighting for those things for which our forefathers were willing to die. I am firmly convinced that the independence of no Nation is safe until German military despotism has been rendered impotent and there is only one way to do that namely by force of arms.

Rumania

Inducing a Rumanian Revolution.

German Methods in Rumania.

LONDON, July 30.

Reuter learns authoritatively that Germany has made really a big effort to secure a revolution in Rumania by methods somewhat similar to those used in Russia including immense propaganda among the army which was urged to follow the Russian example. All attempts have been unavailing. Moreover last week no fewer than fifty Germans in Russian uniforms were arrested, tried and shot by the Rumanian authorities.

Belgium Front

Cannonade in Flanders Renewed.

British Aviators Actively Engaged.

Germans Anticipate Infantry Battle.

LONDON, July 30.

PARIS.—The correspondent of "Liberte" in Flanders says: After a brief lull the cannonade started again on Saturday morning furiously and swelled at ten in the evening to an appalling roar, shaking the ground thirty miles distant. It was the British batteries which began. The Germans replied more feebly. British aviators all the time extensively bombed German communications and attacked enemy squadrons, the latter often consisting of twenty or thirty machines. The "Temps" quotes the "Vossische Zeitung" which mentions seeing forty British observation balloons, and anticipates that an infantry battle is about to begin. The "Temps" comments that, if the Germans expect a British offensive, they must bitterly regret the Divisions shattered in Champagne.

A German wireless communique says:—Since midday Friday, the artillery duel in Flanders has again been very strong. Progress has been made in East Galicia.

British Front

Small Patrol Encounters.

LONDON, July 30.

A British communique says there were small patrol encounters near Bullecourt and Acheville.

TELEGRAMS.

The Madras Internments.

Irritation caused by the pronouncements of the provincial authorities referred to above became acute when the threats of the Madras Government materialised in the internments of Mrs. Besant and her two associates, Messrs. Arundale and Wadia, under the Defence of India Act. In the absence of any evidence placed before the country establishing that any of the persons interned had in reality acted or was really about to act in a manner prejudicial to public safety, which alone would justify executive action under the drastic provision of that Act, the thinking and independent portion of the Indian public is naturally reluctant to accept the "ipse dixit" of the executive in a matter of this kind and is disposed not only to question the justice and propriety of such an extreme measure but to characterise the step taken as arbitrary and unjustifiable and as a great political blunder calculated to produce mischievous consequences of far-reaching character on the public life of the country.

A Studied Policy of Repression.

There is a consensus of opinion among the Indians throughout the country that the internments are the result of a policy of repression inaugurated with a view to put down all agitation for constitutional reform while the war was in progress, so that the silenced Indian public may be forced to accept such small concessions as the Government of India may be willing to make.

The authorities responsible for this policy of repression failed to estimate correctly the real strength of opinion in the country demanding a substantial step forward towards self-government for India within the Empire at the close of the war. They failed to realise further that India, convinced of the justice of its cause and determined by all constitutional means to see it triumph, cannot thus be coerced into submission.

A Storm of Indignation.

These being the main reasons which have created the storm of indignation throughout the country remedies for allaying it and restoring the confidence of the Indian public are in the hands of the Government and should be restored to without delay in the interests of peaceful progress.

The Remedies to Restore Confidence.

Those remedies are (a) that an authoritative pronouncement be made pledging the Imperial Government in unequivocal terms to the policy of making India a self-governing member of the British Empire and enjoining the agents and servants of the Crown in India to make honest and strenuous efforts to achieve the end in view at an early date; (b) that immediate steps be taken to sanction the scheme of reforms jointly framed and adopted by the Indian National Congress and the All-India Muslim League with a view to give effect to it at the close of the war; (c) that pursuant to the aforesaid authoritative pronouncement the proposals which the Government of India may frame shall be published for public discussion; (d) complete reversal of the policy of repression inaugurated by the authorities in India and as an earnest thereof the immediate release of Mrs. Besant and Messrs. Arundale and Wadia.

These are measures which this joint session earnestly appeals to the Imperial Government to adopt before the present political situation in India which is already one of grave anxiety, becomes deplorably complicated. Statesmen in high office are sometimes apt to withhold for fear of appearing to have yielded to popular clamour what they would otherwise be willing to concede. This joint session trusts that no such consideration will deter the imperial authorities from pursuing the statesman-like course of assuaging public feeling in India without delay. That feeling which was already acute is being intensified by the authorities in India denying even to the most respected citizens of unquestioned loyalty in different parts of the country to hold public meetings to criticise the actions of the Government in a thoroughly lawful and constitutional manner. The Bengal Government have intensely aggravated the situation by issuing orders on Friday last to stop a public meeting which was to have been convened by the Sheriff on requisition and to be held at the Town Hall of Calcutta under the presidency of Sir Rash Behari Ghose to criticise the action of the Madras Government in internment Mrs. Besant and her two associates. Any delay in ordering a complete reversal of this repressive policy would be deplorable beyond measure.

The Home Rule Meeting Fiasco.

DUE TO OVERCROWDING IN THE HALL
Not to Mischief Making of Opponents.

BOMBAY, July 30.

The Hon'ble Mr. Jinnah opened the proceedings of the Home Rule meeting yesterday amidst much noise. He had spoken only a few sentences when a voice shouted from the back "we can't hear" and there was a noise.

Mr. Jinnah: (excitedly) "You will keep quiet and listen to me. You will hear everything". Mr. Jinnah then began to speak but a large part of the audience would not allow him.

Mr. Jinnah:—"Well gentlemen, if you will not keep order I will have to sit down". There was no return of order and Mr. Jinnah sat down.

Mr. Jamnadas Dwarakadas:—"I beseech you to preserve order. If you will not keep order the business of the meeting cannot go on. 'Order gentlemen, order' (excitedly). After a while during which the hubbub continued Mr. Jamnadas again rose and said "If you will not keep quiet we shall be obliged to dissolve the meeting."

Mr. Jinnah again tried to speak, but again had to sit down.

Mrs. Sarojini Naidu then spoke a few words asking the audience to keep perfect silence and hear the President and other speakers who had come there from different parts of India.

Mr. Jinnah again attempted to speak but could not proceed as there was great noise.

Mr. Ishwardas Saran of Allahabad and Mr. C. P. Ramasami Iyer then spoke in Hindustani and English respectively about the preservation of order.

One of the audience:—We have been here since 4 o'clock and we are entitled to have a hearing. Without our following the proceedings it is no use going on with the business of the meeting.

Cries of "Shame" "Go on" "Get out" "sit down" came from all sides and Mr. Bal Gangadhar Tilak was requested by those on the platform to address the meeting.

Mr. Tilak also said that the day's subject was very important not only important but grave and serious, and he would like all of them to hear quietly. It was very unfortunate, he said, that the meeting was held in that hall. It ought to have been held in open air, but it was raining outside. It would be entirely improper to dissolve this meeting and go away without hearing the speakers who had come there. Mr. Tilak entreated the audience to keep quiet for some time and listen. It was a very important subject.

Mr. Tilak said:—It affected not only Bombay but all India.

The President then said that without making further speech he would call upon Mr. C. P. Ramasami Iyer to address the meeting.

Mr. Ramasami Iyer said:—The subject on which he had been asked to speak a few words that evening was their present situation which had called them from various provinces of India to Bombay to sit in conference with the All-India Congress Committee and the Council of the All-India Muslim League. And what was that situation? The situation was the successive pronouncements by various responsible heads of Administrations in Madras and Bengal and by the Viceroy against the programme of Self-Government which was adumbrated in the Congress at Lucknow.

Here the disorder was resumed and summons from the audience called out that a man had fainted. Cries of "Call the doctor; call the doctor"—then began.

After some consultation with his friends the Chairman said the meeting was dissolved.

Meeting Held in China Baug.

Mr. Jinnah's Speech.

BOMBAY, July 30.

An open air public meeting of the citizens of Bombay under the auspices of the Bombay Presidency Association was held this evening at China Baug to protest against the internments of Mrs. Besant, Messrs. Arundale and Wadia. The Hon'ble Mr. Jinnah presided. In the course of his opening remarks Mr. Jinnah said it seemed obvious that if they accepted the policy of the Government all constitutional and lawful agitation would in effect be stopped. He asked why India alone of all other parts of the Empire was to be marked out for silence and why should they be at this moment subjected to repressive policy? They were shedding their blood and pouring out money ungrudgingly and unstintingly for the defence of the Empire in this war, the very basis of which was to preserve liberty and freedom of various countries. They protested against the internments of Mrs. Besant and her co-workers not only on principle but also because it was an attempt to intern the Home Rule or Self-Government scheme of reforms framed and adopted by the Congress and the Muslim League. Mr. Jinnah continuing declared that they stood by that scheme unswervingly and unflinchingly and would do all in their power for its realisation at the close of the war. The Government were, he thought, blind to the real public opinion in this country and the Indians were earnestly beginning to consider whether they should not adopt methods of passive resistance. The present political situation was unprecedented and required careful and immediate attention of the people and the Government. They required at once a clear and definite enunciation of the Government policy. They required that the confidence of the people so severely shaken during the past three months should at once be restored to enable them to win the war which had been their first and foremost consideration during these three years. Mr. Jinnah trusted that the Statesmen of the calibre of Mr. Lloyd George and Mr. Montague would not allow the situation to assume a still more serious character. He concluded by saying that in the belief and faith that British statesmanship had not come to the point of utter bankruptcy, he would appeal to it not to lose any time in making the declaration of policy of making India a self-governing member of the British Empire at an early date and order the reversal of the recent repressive policy in response to the public opinion which was unequivocal and emphatic throughout the country.

Protest Resolution.

A resolution was then proposed by Mr. Bhulabhai Desai entering the emphatic protest of that meeting against the internments of Mrs. Besant, Messrs. Arundale and Wadia which action the resolution stated was arbitrary and unjustifiable. The resolution also demanded the reversal of the present policy of the Government and withdrawal of the internment order and expressed the meeting's sympathy to Mrs. Besant and her co-workers.

We Begged for 30 Years: but We will not beg Hereafter.

The Hon'ble Mr. Wazir Hassan of Quith, reading the resolution in Urdu said that they were begging for the last 30 years and hereafter they were not going to beg. Home Rule was their birthright and they would get it by the spirit which prevailed at present.

Mrs. Sarojini Naidu in supporting said that if they were worthy descendants of those who set ideals of patriotism, then they must be prepared to sacrifice all for liberty. If they were free men they must achieve their freedom and set Mrs. Besant free.

Pandit Nehru.

The Hon'ble Pandit Motilal Nehru then moved a resolution expressing the gathering's firm determination to carry on an educative propaganda on law abiding and constitutional lines for securing the reform scheme proposed by the Congress and the Muslim League. Mr. Nehru said that Home Rule to a nation was as necessary as food, light and clothes to a hungry, blind or naked man. The resolution after being seconded by Mr. N. R. Jayakar and supported by Mr. J. B. Petit was carried.

Mr. Horniman.

It was then resolved to forward the two preceding resolutions to the Local Government, the Government of India and the Secretary of State.

Mr. B. C. Horniman speaking on this resolution said that they would if necessary go beyond the Secretary of State to the Parliament and people of England and nothing was going to daunt them in this struggle.

Lok. Tilak.

Mr. B. G. Tilak in moving a formal vote of thanks to the chair said that their success depended on their determination and moral force was bound to succeed against physical force.

The meeting was at times a little disorderly owing to a large number seeking admission to the compound.

Calcutta

The Bengalee Light Horse.

A Project Promising Success.

CALCUTTA, July 30.

With reference to the proposed Bengalee Light Horse, the "Englishman" states:—The scheme has met with the approval of the Government of Bengal and Colonel Pugh's despatch on the subject has been forwarded through General R. G. Strange, Commanding the Presidency Brigade, to the Government of India. If all goes well and the Government are able to make their declaration by the end of August constituting this mounted unit, drilling should commence by September next, and the idea is to form a "corps d'elite" for training and service in Calcutta recruited from men of respectable Indian families holding good positions. Whether they be Hindus, Mohammedans, Brahmans or Christians by religion, or Bengalees, Biharis or Assamese by race, all men physically fit within the age limit and able to purchase and keep a horse are invited to enrol themselves. Up to date Colonel Pugh has received 120 applications. Among these are 48 Barristers and 10 vakils, while 5 more vakils have promised to join. The first Barrister to enrol was Mr. P. K. Mozumdar, while the first vakil was Mr. G. Singar. The contingent from the High Court was largely due to a recruiting tour made by Colonel Pugh in the Court. A number of students belonging to various Colleges have also filled up and signed the necessary registration forms. So far Assam has only furnished one recruit, a zemindar; others hail from Bengal and Bihar. Among those enrolled are His Highness the Maharaja of Cooch Bihar and his brother the Raja of Patya, the son of Raja Kishori Lal Goswami, the sons of the Hon'ble Sir S. P. Sinha, the son and son-in-law of the Hon'ble Mr. B. Chakravarti and some members of the Paikpara Rai family.

The Maharaja of Cooch Behar has offered the use of two plots of land at a corner of his residence "Woodlands" for the establishment of two riding schools for training riders and mounts. His Highness, it is understood, will also probably provide stables to accommodate one hundred horses for members of the Corps.

Both the Maharajas of Cooch Behar and of Cossimbazar have offered to provide some horses for those who cannot afford initial cost. Colonel Pugh, however, hopes to get a loan from the Government of one hundred trained charges for the riding school. The uniform will be the same as that of the Calcutta Light Horse, except that on ceremonial occasions pugrees will be worn instead of helmets. If the scheme is sanctioned, the Bengal Light Horse will be liable to be called out for three months' of active service if the Calcutta Light Horse are also called out.

It is proposed, if possible, to give the new Corps a parade ground near the Ochterlony Monument for the convenience of member coming from Dum Dum and Ballygunge.

Having raised an infantry regiment and the nucleus of the Mounted Corps for the I. D. F. some enthusiastic Bengalees are now talking of raising an air Squadron.

The Bengalee Flying Corps.

CALCUTTA, July 30.

The scheme for organizing the proposed Bengalee Flying Corps is under active preparation. The offer which it is proposed to make to the Government is that 12 aeroplanes should be purchased by Bengalee subscribers and the necessary number of Bengalee volunteers be sent to be trained for manning them. The promoters estimate the cost of the scheme will be about two lakhs of rupees a portion of which has already been promised. Many men have also volunteered to join the corps. It is expected the scheme will be submitted to the Government shortly.

Two Young Bengalees with Revolvers.

CALCUTTA, July 30.

The two young Bengalees who had been arrested near Dacca Railway station with revolvers were produced before the Magistrate and remanded. It is said that a special tribunal will sit at Decca to try these accused.

The Calcutta Town Hall Meeting.

Indignation Against Government Action.

(Delayed in transmission.)

CALCUTTA, July 29.

The Indian papers condemn the Bengal Government's order prohibiting the proposed Town Hall meeting to protest against the Madras internments. Mr. Prithwis Chandra Roy, who states he has never been a great admirer of Mrs. Besant, writes:—"Will Bengal give two dozens of leading public men to initiate a campaign of passive resistance against this order. For myself however, I am prepared to resist Mr. Cumming's prohibition and to take the consequences."

BRIEF TELEGRAM.

Yesterday evening (29th July) a Hindu maistry at Benares, while working in a well of the Waterworks Pump Station was severely burnt all over the body by the sudden pouring of boiling water on him from an exhaust pipe. He immediately became senseless and was taken to the hospital.

TELEGRAMS.

Latest British Report.

LONDON, July 30.
To-night's Communique from General Haig says:—We made a raid last night in neighbourhood of Lombartzyde. Enemy's artillery has been more active in the neighbourhood of Armentieres. Our aeroplanes bombed an aerodrome two important railway stations and an ammunition depot on Saturday night causing fires and explosions. Bombing operations continued yesterday when there was a great aerial activity until tea in the morning, when severe thunderstorm prevented further flying. Heavy English aeroplanes were caught by storm and four did not return. We brought down four enemy aeroplanes and drove down two. Six of ours are missing four of which were lost in storm.

French Front

Latest French Report.

LONDON, July 30.
Last night's French communique said that reciprocal artillery bombardments had been very lively on the Aisne front from Epine-De Chevirigny to east of California Plateau in Champagne at Auberive and on both banks of the Meuse.

Russian Front

Warning to Deserters.

LONDON, July 30.
General Korniloff has ordered all officers and men on the south-western front to return to their units before August 14th otherwise they will be tried as traitors.

Germans Still Advancing.

Russians Evacuate Another Line.

LONDON, July 30.
A Russian communique says:—An enemy attack in the Questbarau region was repulsed. The enemy's advanced elements approached south of Tarnopol and we were forced to evacuate the line west of Gossiatine. The enemy occupied Jassienourkolny and Toronovceiwest of Zalestehik. The enemy also drove back our elements in the Carpathians a little eastward in the region of Mount Tomnatik sector, northeast of Kirlibaba.

German Captures in Galicia.

Important Food Supplies Obtained.

LAHORE, July 30.
LONDON, July 29th. German correspondents at Galicia state that the Russians have saved their light artillery and destroyed some of their heavy guns. They have lost some armoured cars and wagon-loads of food. The lost territory is most important, corn being for the most part ready for cutting. ("C. and M. Gazette")

The Fighting in Courland.

Extent of Russian Success.

LAHORE, July 30.
LONDON, July 29th. The 'Nord' Sub-Agency states that the Russian success in the Smorgon-Krvo region consisted in the capture of 2,000 prisoners, and many arms, the destruction of positions, and putting out of action of 2,000 Germans. ("C. and M. Gazette")

INDIAN TELEGRAMS.

From Our Own Correspondents

By Wire.

Simla

Rupee Notes.

SIMLA, July 30.
Regarding the statement made in the House of Commons as to the issue in India of currency notes of the value of Re. 1 and Rs. 2 and annas 8 the position briefly is that designs for the two classes of notes have been approved and sent home where the notes will be prepared. It must in any case be a few months before the notes can be ready.

Congress Deputation.

Four Indians to Proceed to England.

Newspaper Statements.

BOMBAY, July 30.
Some local papers state that at the conference of the All-India Congress Committee and the Council of the Moslem League Pundit Madan Mohan Malaviya moved a resolution which was carried the gist of which was that a deputation of four gentlemen, namely Messrs. M. A. Jinnah, Wazir Hassan, Tez Bahadur Sapru and C. P. Ramaswami Iyer be sent immediately to England.

Burma

The Loss of the "Chilka".

Government Enquiries.

RANGOON, July 30.
The Government enquiry into the fire on the "Chilka" in Barua roads had been concluded. The report has not yet been issued. Official details show that bodies of 77 passengers and 4 cargo coolies were washed ashore, loss of life being due to panic. Salvage operations were hitherto unsuccessful.

MEETING OF ALL-INDIA CONGRESS COMMITTEE

And Moslem League Council

AN IMPORTANT STATEMENT ISSUED

PROTEST AGAINST INTERNMENTS: ANNOUNCEMENT OF POLICY DEMANDED

(From Our Own Correspondent.)

(BY WIRE.)

BOMBAY, July 30.

The following was one of the resolutions passed at the Joint Conference of the All-India Congress Committee and the Council of the Moslem League:—

Resolved that the President be authorised to submit the following representation to the Secretary of State and to H. E. the Viceroy:—

The policy foreshadowed in the speeches made in May last by His Honour Sir Michael O'Dwyer, the Lieutenant-Governor of the Punjab, and H. E. Lord Pentland, Governor of Madras, followed by the orders of the Madras Government internment Mrs. Besant and of her co-workers Messrs. Arundale and Wadia under the Defence of India Act with "ipso facto" the approval which the Right Hon'ble Austen Chamberlain, as Secretary of State for India, thought fit to give to the Madras Government's action have created a situation so fraught with anxiety to all who are interested in the orderly progress and advancement of the country, that this Joint Session of the All-India Congress Committee and the Council of the All-India Moslem League specially convened to consider the grave situation and held at Bombay on the 28th and 29th of July 1917, deems it a duty both to the Government and the people to submit the following representation to the Secretary of State for his careful consideration:—

Long before the war the Indian National Congress in a written constitution which it framed for itself in 1908 placed before the country as its object the attainment of self-government within the Empire on Colonial lines by a steady reform of the existing system of administration by constitutional means. Prior to that the same ideal has been clearly enunciated on the platform of the Congress in the presidential address of the late Mr. Gokhale in 1905, and more explicitly still in that of the late Grand Old Man of India, Dadabhai Naorojee in 1906. Self-Government for India within the Empire to be attained in the same manner and by the same means was also formally adopted as the ideal by the All-India Moslem League at its session held in 1913.

In December 1915 Sir S. P. Sinha as President of the 30th Indian National Congress at Bombay earnestly appealed to England to declare her ungrudging approval of India's cherished ideal of self-government within the Empire and to take steps to make effective advance towards that goal at the close of the war. It was under his presidency that the Congress passed a resolution authorising the All-India Congress Committee to frame a scheme of substantial measures of reform towards the attainment of that goal and to submit a scheme for the approval to the next congress after conferring with the committee which the All-India Muslim League was to appoint for the same purpose.

Accordingly leading members of the Congress at Bombay, Madras, and Calcutta met from day to day for several weeks to frame detailed schemes of reforms. Schemes so prepared were carefully considered clause by clause for three days at the meeting of the All-India Congress Committee held at Allahabad on the 22nd, 23rd and 24th of April 1916, and the result of the Committee's prolonged deliberations was embodied in a tentative scheme to be further considered in concert with the Reform Committee appointed by the All-India Moslem League, which also tentatively framed its own scheme in August 1916 more or less on the same lines. On the basis of the schemes so framed nineteen elected members of the Viceroy's Legislative Council drew up a memorandum in which they embodied the main features of the scheme and submitted it to the Viceroy over their signatures in October 1916.

The All-India Congress Committee and the Reform Committee of the All-India Moslem League met at Calcutta in November 1916, and again at Lucknow in December 1916, and conjointly settled a detailed scheme of reforms as a definite step towards self-government which they desired the Government to take at the close of the war. The joint scheme was unanimously passed by the National Congress as also by the All-India Moslem League at their sessions held at Lucknow in December last.

The Scheme

does not ask for "full and responsible self-government" or "complete autonomy for India" at the close of the war, but asks for certain necessary constitutional reforms, in the existing system of the Government of India which if carried out would only constitute a definite step in the direction of self-government for India within the Empire.

In December last the National Congress passed a resolution calling upon its own Congress Committees, Home Rule League and other constitutional Associations which have as their object the attainment of self-government for India within the Empire to carry on an educative propaganda throughout the year on law-abiding and constitutional lines in support of the scheme of reforms adopted by the Congress and the Moslem League which they have been doing ever since. Before

This Educative Propaganda

could be seriously undertaken in all parts of the country the reforms formulated, after great thought and anxious deliberation by men of light and leading in India became the subject of strong adverse criticism in high quarters. His Excellency the Viceroy Lord Chelmsford made a speech at Calcutta on the eve of the Congress session in December last in which, referring apparently

to the memorandum of the nineteen elected members of His Legislative Council, he deprecated what he was pleased to call "catastrophic changes". About the same time in an article which Lord Sydenham contributed to the last year's December number of the "Nineteenth Century and After" and to which he gave the sensational heading "Danger in India", he condemned the proposals of the nineteen elected members as "revolutionary proposals." In a second article on the same subject in this year's January number of the same magazine he insinuated that German intrigue was at work in India and in the same breath went the length of misrepresenting with special reference to the memorandum which he called the immediate aims of the party called moderate, that some moderates under the influence of extremists are demanding a revolution and concluded by suggesting that repression was inevitable to avert the danger involved in allowing such demands to be made.

The policy suggested by Lord Sydenham did not take long to be inaugurated in this country.

It is Generally Believed

that in March last the Government of India issued a circular to local Governments outlining the policy to be pursued by the latter in connection with the Indian demand for reforms. The terms of that circular are not known to the public. But in May last His Honour Sir Michael O'Dwyer, Lieutenant-Governor of the Punjab and His Excellency Lord Pentland, Governor of Madras, made pronouncements which betrayed by their similarity of tenor and phraseology, a common source of inspiration. In these pronouncements taken conjunctively the two provincial authorities exaggerate the nature of Indian demands, deprecate them in strong language, enjoin people to abstain from all agitation, while the war was going on, and threaten them with repressive action if they did not do so. Further they declare that the post-war reforms which will be granted would be of minor character and would fall far short of public expectations. These pronouncements created great unrest in the country. The exaggerated statements of Sir Michael O'Dwyer in particular that the changes proposed by the Indian party of reform would be as revolutionary in their character and as subversive of existing constitution as those which the Ghadar emissaries endeavoured to bring about transgressed all limits of fair criticism and were not only intemperate but provocative.

Advice to Stop Political Agitation.

Educated Indians resented being told notwithstanding what was going on in England and in other parts of the Empire not to carry on during the war an educative propaganda for any constitutional reform, whatever, but to remain silent on pain of repression, while the Government of India were known to have formulated in secret and despatched to the Secretary of State for his approval certain proposals for post-war reforms which judging from the speeches of the provincial authorities referred to above could only be of a minor character. It was apparently in view of the nature of those proposals that the people were asked to give up vain hopes and extravagant expectations.

The hopes and expectations which Indian public were told not to entertain have been ardently cherished by them for more than a generation and were further strengthened by the assurance given by responsible British statesmen since the beginning of war in warm appreciation of India's spontaneous and enthusiastic rally in the cause of the Empire and her unstinted help to England in men, money, and munitions, assurances repeated from time to time in language of undoubted sincerity encouraging India to hope that after the war she will have her full share of liberty, justice, and political equality for which England and her great allies were carrying on this titanic struggle.

Prejudging the Indian Issue.

For the authors of the pronouncements to tell the Indian public that post-war reforms would fall far short of their expectations was tantamount to their prejudging the issue and trying to force their own conclusions on the people of India in supersession and in defiance of the authority of the British Parliament with whom alone rests the final decision of the matter.

Hollow Hopes.

To tell the Indian public that post-war reforms would be but of minor character as outlined by them in their speeches was more regrettable on account of the obvious implication that the assurances given by responsible British statesmen from the Prime Minister downwards were mere hollow hopes held out by them to the people of India on grounds of political expediency.

An Unfortunate Impression Created.

Anything said or done which is calculated to create such an impression and thus to shake the confidence of the Indian public in the political integrity of the British statesmanship is irritating to educated Indians as a class, as they have for nearly half-a-century to inculcate loyalty to British connection in the minds of their countrymen, based on their own reasoned conviction that the freedom-loving instincts and the sense of honour and justice of the British democracy as represented by high souled British statesmanship may safely be relied on by India for realising her aspirations for political freedom as a self-governing unit of the British Empire.

యధానంతరమున విద్య.

(1)

యధానంతరమున ప్రపంచమున దంతటను కాలి వ్యాపించి, శత్రుత్వములు నశించి, మనుజులనోయ్య (భౌతిక) వాల్సల్యములతో వర్తించునయ్య, తెల్లజాతివారును నల్లవారును ఏకమత్వముతో, పరస్పర స్నేహభావములతో నడచుకొని యెదరనియ్య, మిత్రమండలి వారును వారి మిత్రులును ప్రపంచమున వర్తకముచేయుటకు సర్వాధికారమును బొంది జర్మనుల శక్తిహినులుగ జేతురనియ్య, యెల్లరును కొండంత ఆకాశోజ్జ్వాలకాలమునై నిరీక్షింపు చున్నార్య. ప్రైవికపటాలములును, నాకాదళమును యెంత తీవ్రముగ పోరినను, ప్రపంచమున సౌభ్రాత్ర సంయుక్త రాష్ట్రములు పరిపాలనము గావించినను, ప్రపంచముయొక్క భావికాలపు పరిశ్రామికాభివృద్ధి యెదిరూపమును దాల్చినను ఈమార్పులన్నియు యొకచోరముయొక్క ప్రజ్ఞావిశేషముచే గలుగజాలవు. కాని, ప్రతిజాత్యభివృద్ధికిని మార్గదర్శకమై మానవ జాత్యుద్ధరణమునకు గారణమగు సంశయముగలదు. అదియేవిద్య. ఏదేశముననైనను ప్రతివ్యక్తియు నందు విద్యయే, ఆదేశముయొక్క భావియోగ్యతను కారణమై తన్మూలమున మానవజాతి కంతమను లాభకరముగ నుండును.

ప్రస్తుతము జరుగుచున్న సంగ్రామములను నివేషించునై రెండువిషయము లెల్లరకు ను బోధకమగుచున్నవి. జర్మనీవిద్యావ్యవస్థలతో పరిపూర్ణమైన ఆధునిక విద్యావిధానములు ముఖ్యవిషయములలో లోపముల గలిగియుండుట మొదటిది. జర్మనుపద్ధతిని సంగ్రహముగ మన మవలంబించుటవలన నష్టములండుట రెండవది. జర్మనువిద్య ముఖ్యముగ ప్రపంచమున ద్రవ్యము నార్జించి ప్రతిమానపుడును నుభింపవలయుననెడి ఆభిప్రాయముతో గలపబడుచున్నది. అందుచే నది మిగుల యుపయోగకరముగ నుండినది. మన మందరమును జర్మనుదేశపు వర్తకమును నశింపజేయవలెనని మాటలాడుచున్నాము. కాని ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులు కీవిషయమున నెట్లు వర్తించవలయునో బోధింపక పోయినయెడల యాకార్యమెట్లు నుసాధ్యమగును. ఇట్టి విషయక బోధనము అజ్ఞానాభివృద్ధిదాయకముగా నుండునని మనము నమ్ముచున్నాము. విజ్ఞాన శాస్త్రజ్ఞానముమీదనే వర్తక పరిశ్రామికాభివృద్ధి ఆధారపడియుండునని హద్దులే చెప్పియున్నాడు. జర్మనీ దేశమీ యుద్ధమున తీసిపోకుండ పనిచేయుటకును, ప్రపంచ వర్తకమును చూడగొనుటకును ఆదేశజల విజ్ఞాన శాస్త్ర పరిజ్ఞానమే ముఖ్యకారణము.

హిందూ దేశములోని విద్యావిధానములు ఇంగ్లాండు దేశపు పద్ధతుల ననుసరించి యున్నవి. కావున ఇచ్చటి విద్య పాండిత్య జ్ఞానప్రసాద దాహకముగ నున్నది. కాని యాపద్ధతి ఆధునిక పరిస్థితుల కనుకూలముగ నున్నది. ఇంగ్లాండు దేశమున గ్రీకు లాటిను భాషల బాగుగ నేర్పికొనిన యాతడు, ప్రపంచ విషయములలో ననుమాత్ర ముపయోగింపడు. హిందూదేశమున గూడ ఆంగ్లోఇండియను బాలరుకు లాటిను, ఫ్రెంచిభాషలు నేర్పరుదుగాని, యిచ్చట వాడుకలలో తెలుగు, ద్రవిడము మున్నగువానిని బోధింపరు. కాని యిప్పుడు జీవనోపపత్తికి గణకారకముగ నుండువిద్య యెల్లరకును వాంఛనీయము. ఇందులకు పాఠశాలా ప్రధానోపాధ్యాయు లందురును, ఆధిక, వాణిజ్య, విజ్ఞాన, కార్మిక విషయక జ్ఞానమును తమ బాలరుకు బోధించవలయును.

ఈ జీవనోపపత్తిదాయకమగు విద్యాభ్యాసము జర్మనీ దేశమున నతిప్రబలముగ వ్యాప్తుగలుగుచే దేశజల నైతికాభివృద్ధిని నిరోధింపుచున్నది. కావున యధానంతరమున జరుగు విద్యా విధానపు మార్పులలో బాలరునైతికాభివృద్ధికి తగిన వసతుల నేర్పరుపవలెను. ఈవిషయమై సర్వాధికారమును పాఠశాలాధికారులనై నదలిచేయుటవలన లాభములేదు. ప్రతి బాలరుకును గృహమున నైతిక శిక్షణ మనసరము. ఈ విషయమున హిందూదేశము కొంచెము వెనుకబడియున్నది. అందుచే హిందూదేశములలో శిలములేదని మా ఆభిప్రాయము కాదు. ఇచ్చట శ్రీవిద్య విరివిగ వ్యాపింపకపోవుటచే, భారతదేశపు త్రికల తమవిడ్డలకు తగిన నైతిక శిక్షణ మొసంగజాలరున్నార్య. మరియు, హిందూదేశజలు జీవయాత్రగడపు విద్యను తమ పుత్రుల కొసంగుటతోడనే తృప్తి జెందుచున్నాడు. కాని హిందూదేశ కాళానుసరణమగు విద్య ఆధ్యాత్మిక స్వభావము కలది. ఇట్టి విద్య రవీంద్రనాథ ఠాగూర్

ఆర్థికాధికార విభజనము.

(2)

ఇండియా ప్రభుత్వమువారి తీర్మానము.

సిల్లా, జూలై 27:-ఆర్థికాధికార విభజనమును గూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు చేసిన తీర్మానమును సంగ్రహముగ నీక్రింద బోందు పరచుచున్నాము:- ఈపద్ధతిలో ముఖ్యవిషయములను ఇండియా కార్యదర్శి గారామోదించిరి. ప్రభుత్వము వారిక్రింద బేర్కొనబడిన రెండువిషయములలో భనవ్యయము జేయుట కధికారముఁ గలిగియుండిరి:- సివిలుసర్వీసు రిగ్యులేషన్సు, సివిలు ఆకౌంటుకోడ్లు పబ్లిక్ మున్ను డిపార్టుమెంటు కోడ్లు, మున్నగు కోడ్లు ల నను సరించి చేయు భనవ్యయము మొదటిది. రెండవయంకము కోడ్లు ల ననుసరించితేను, కాని యీవిషయ పరిష్కారమున ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి లోబడి యుండు ప్రభుత్వములవారందరును, తగిన నిర్దితకాలములు లేనప్పుడు, ఆయా విషయముల జేయబడిన యుత్తరువుల ననుసరించి వర్తించుచు, వీనినికూడ కాలక్రమమున వైచిత్ర్యబడిన కోడ్లలో జేర్చుచువచ్చిరి.

ఈ వైవిధ్యములలో జేయబడు వ్యయమును రెండు భాగములుగ విభజింపవచ్చును:- (1) క్రొత్తయొద్దోగముల నిర్మించుటకుగాని, యిదివరకున్న యొద్దోగముల జీతము వృద్ధి గావించుటకుగాని అగువ్యయము; (2) తాత్కాలిక వ్యయము.

ఇండియా ప్రభుత్వమువారి పరిపూర్ణాధికారము యే మాత్రమును తగ్గలేదు. స్థానిక ప్రభుత్వముల వారునై ఆధికారులొసంగిన ఉత్తరువుల ననుసరించి వర్తించుచుండవలెను. కాని అనేక విషయములలో, వీరు ఆర్థిక శాసనముల ననుసరించి వర్తించుచుండవలయును. ఒక వేళ విషయ నిర్ణయమున సందేయ ముండురనిచిన యెడల స్థానిక ప్రభుత్వములకు దానిని నిశ్చయించు నధికారము గలదు. సామాన్య వ్యయమునై స్థానిక ప్రభుత్వములకు గల ఆధికార మిక మొక విభాగముగ నున్నది. ఈ విషయమున సందేహము పొడమినయెడల, వీనిని నిశ్చయించు నధికారము స్థానిక ప్రభుత్వముల కొసంగబడిన గాని వారు దానిని నిర్ణయింప రాదు.

కావున, ఇండియా కార్యదర్శిగారి యొక్క అనుమతి లేకనే ఇండియా ప్రభుత్వమువారు స్థానిక ప్రభుత్వముల కెంతవరకు ఆధికారమొసంగవచ్చునో యనువిషయమై కొన్ని నిబంధనలు నేర్పరచిరి. వీనికి కార్యదర్శిగారు తమ అంగీకారమును తెలిపిరి. ఇందుచే వైన బేర్కొనబడిన ఆక్షేపణలు లేకపోవుటయు, కార్యదర్శిగారి యధికార మెంతమాత్రము తగ్గిపోకుండుటయు తేటస్థింపుచున్నది. ఏలనక, యే ఆధికారమును స్థానిక ప్రభుత్వముల కొసంగవలయును తన ఆనుమతిలేక యెట్టి ఆధికారులను వారలకేయకూడదు యను విషయములను నిర్ణయించుటకు కార్యదర్శిగారికి సంగ్రహాధికారము గలదు. ఒక యొద్దోగముల సంఘమున కీవిషయమున కనీస పక్ష మియ్యబడదగిన ఆధికారమును వారిలోజేరిన యొకవ్యక్తికియ్యట తగునా తగదాయను విషయమును ఇండియా ప్రభుత్వము వారుగాని, స్థానిక ప్రభుత్వములు గాని నిర్ణయింప వచ్చును.

మగు గురుకుల పాఠశాలయందు దక్క దేశమున నెక్కడను ప్రసాదించబడుట లేదు. ఉద్దోగ వాంఛలతో గలపబడు విద్యలో గూడ కొన్ని లోపములు గలవు. కాని యిప్పుట్లైన నైతికాభివృద్ధి దాయకమగు విద్య మన కత్యవసరము. విద్యుక్త ధర్మ నిర్వహణము, మానవసేవ జేయుటకై మతూహలము, సత్యవ్రతము, దేశభక్తి, మున్నగు గుణము ల నలవడజేసికొనుట చేతనే శిలమభివృద్ధిగాంచును. మరియు, విద్యార్థులు పరీక్షలయందు కృతాశ్వులైన తోడనే మనము తృప్తిరందగాము. వారలకు మిగుల నభిమానముగల శాస్త్రమున వారల ప్రవీణులు గావించ విద్యాధికారులు యత్నింపవలెను. ఇంకను, హిందూదేశమున శ్రీవిద్య ఆత్మవసరము. కాని హిందూదేశమున విద్యావిధానములు భారతీయుల చేతులలో నుండినగాని తృప్తికరముగ నుండజాలవు. కావున యధానంతరమున చేయబడు సంస్కరణములలో విద్యా విషయమున భారతీయుల యభిప్రాయమే ప్రాముఖ్యము నందవలయు ననుట యొకటి. యధానంతరమున స్వపరిపాలనము మనకు ప్రసాదించబడిన యెడల, మన సాంఘిక, ఆర్థిక, విద్యావిషయకాభివృద్ధికి వలయు సంస్కరణములను మనమే జేసికొని, దేశీయతా జీవనమును పెంపొందింప ననుచును, ఇండియాను క్రానికల్

ఈతీర్మానము చేయుటలో, పరిపాలనా విధానముల యందెట్టి విప్లవకరములగు మార్పులను జేయవలెనని ప్రభుత్వము వారి ఆభిప్రాయముకాదు. ప్రతికాభివృద్ధియనునను ప్రత్యేకముగ పరిస్థితుల బాగుగ నవలొకించి, ఇందు మూలమున పరిపాలనా సౌకర్యము కలుగునని తోచినప్పుడే యీ ఆధికారులు నొసంగ వలయును. వ్యయముల జేయుటకు ఉత్తరువుల నొసంగు ఆధికారమును మండలోద్దోగీయులకు స్థానిక ప్రభుత్వము వారొసంగ వచ్చును. ఈ ఆధికారము నొసంగునపుడు, యేయే విషయములలో భనవ్యయము చేయవలయునో స్థానిక ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయింపవలయును.

స్థానిక ప్రభుత్వము క్రింద నున్న ఉద్దోగములకుగల ఆధికారములు.

సిల్లా, జూలై 28:-స్థానిక ప్రభుత్వము వారికి లోబడియున్న ఉద్దోగములకు గల ఆర్థికాధికారములు:-

స్థానిక ప్రభుత్వమునకు లోబడియున్న ఆధికారుల కీ క్రింది విషయములలో వ్యయము చేయుట కధికారము గలదు:- (1) సామాన్యదాయముల నుండి చేయబడు వ్యయము లేక (2) ప్రజల భనమును ఆధ్యాత్మిక సౌకర్యము; ఈ విషయమున చేయబడు వ్యయము శాసనాను సరణముగ గాని, సివిలు ఆకౌంటు కోడ్లు మున్నగువాని ననుసరించి గాని, నై ఆధికారుల సమ్మతి కలనిగాని యుండవలెను.

(2) కార్యాలయోద్దోగములలో గెట్టులో ప్రకటింపబడిన చిట్టర యొద్దోగముల విషయమై చేయబడు ఖర్చు విషయమున స్థానిక ప్రభుత్వము వారికి లోబడియున్న ఆధికారుల కీ క్రింది యధికారములను, ఇండియా ప్రభుత్వము వారొసంగవచ్చును:- (1) స్థిర యొద్దోగములను క్రొత్తగ నేర్పరుచుటను, లేక తీసి వేయుట, (2) అనుమతింపబడిన ఖాయపు ఉద్దోగములకును ఆధికారులకు జీతములను పాచ్చించుట, తగ్గించుట. (3) ఈ క్రిందినియముల ననుసరించి స్థిర కార్యోద్దోగములను సంస్కరించుట:-

(1) జీతము, బత్తెముకలసి నెల 1-కి 150 రూపాయలకు మించిన ఉద్దోగములను వీరు సృష్టిచేయరాదు. తీసి వేయరాదు. ఈ ఉద్దోగీయుల జీతములను, తగ్గింప ఈ ఆధికారులకు నీలులేదు; (2) సంవత్సరమునకు 10,000 రూపాయలకు మించిన వ్యయము కావలసిన యెట్టి యుద్ధయముల వైనను వీరికి అనుమతించుట కధికారము లేదు; (3) వైచిత్ర్యబడిన తరగతిలోనికీ రాని విషయములలో ఈ క్రింది నిబంధనల ననుసరించి ఆధికారులు తమ ఆనుమతి కొసంగవచ్చును:- (1) ఇందులకు గల పాచ్చు వ్యయమునకు ఆయా కాఖలలో గాని, ఆనుమతి నొసంగు ఆధికారులకు లోబడి యుండు కాఖలలోగాని నిలువయున్న ధనమునుండి ఖర్చు చేయచుండవలెను. (2) గెట్టులో సివిలు ఉద్దోగపదవిని నిర్మించుటకు గాని, తీసివేయుటకుగాని వీరి కధికారములేదు. (3) జీతము బత్తెము కలసి నెల 1-కి 150 రూపాయలకు మించిన యెట్టి యుద్దోగములైన నిర్మించుటకు గాని, తీసివేయుటకు గాని, ఆ జీతమును తగ్గించుటకు గాని వీరికధికారములేదు. (4) ఎట్టి గ్రేడు ఉద్దోగీయులైనను నై ఆధికారులు నియమించిన జీతములను వీరు మార్పు చేయరాదు. (5) గెట్టులో ప్రకటింపబడిన యుద్దోగీయులను, యితర విషయములలో ధనము నిలువలేనదే, వీరు నియమింప నున్న యెడల, ఆర్థికపత్ర నియమముల ననుసరించి వర్తించవలెను.

స్థానిక ప్రభుత్వమువారి క్రింది ఆధికారుల కీ క్రింది ఆధికారములను ఇండియావారతనమువారి కొసంగవచ్చును:-

(1) తాత్కాలిక ఉద్దోగనిర్ణయము. (2) నెల 1-కి 250 రూపాయల జీతమునకు మించని యొక ప్రత్యేక ఉద్దోగిని నియమిత కాలములకు నియమించుట.

స్థానిక ప్రభుత్వములు తమక్రింది యుద్దోగీయుల కీ ఆధికారులు నొసంగవచ్చును:-

(1) ప్రతి సంవత్సరమునకును 200 రూపాయలకు మించని వ్యయము; లేక, (2) కొన్ని నిబంధనల ననుసరించి 1,000 రూపాయలకు మించని వ్యయము.

స్థానిక ప్రభుత్వములు తమ ఆర్థికాధికారమును తమ తమ నెక్రటియటులో నొక పరిపాలనా సంఘమున కొసంగవచ్చును. కాని యిట్లు చేయుటలో రాజప్రతినిధిగాని నెక్రటియటు కాఖలో పరిపాలనా సంఘముల కెట్టి ఆధికారములన్నవో గచునించి, ఆ విభాగమునే వీరును తమ కాఖవారి కొసంగవలయును.

MAHARAJA.—Printed and Published by K. Nageswara Rao at the "Andhra Patrika" Power Press 6 & 7 Thambu Chetty Street, George Town